

ANTIKVARIAT BRYGGEN

Katalog 78

Tiden 1800-1850
- et lite knippe utvalgte titler

Kjære bokvenn!

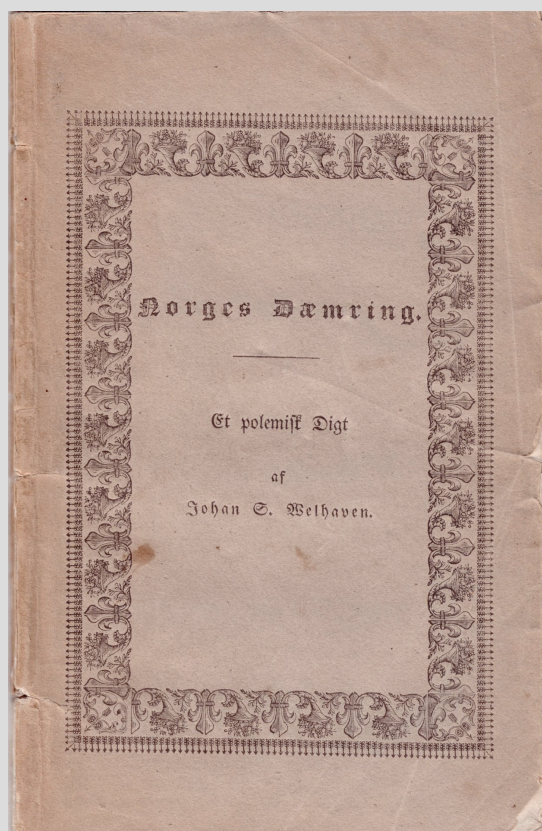
Denne gang er det plukket ut et lite knippe bøker fra perioden 1800-1850.

Eksemplarene fremstår i all hovedsak i en kvalitet som ligger over hva man normalt ser av titler fra denne tiden. En del av eksemplarene foreligger også i originalt utstyr, eller i senere bind med det opprinnelige utstyr medbundet.

God lesning!

Bibliofil hilsen

Fredrik Delås

Norges Dæmring i originalt omslag

ANTIKVARIAT BRYGGEN
Bryggenveien 42 - Bryggen Vestre - 1747 Skjeberg - Telefon 930 22 712
E-post: post@antikvariat-bryggen.no

ANTIKVARIAT BRYGGEN

Fredrik Delås
Antikvarbokhandler

Bryggenveien 42 - 1747 Skjeberg - Norway
+47 930 22 712 - post@antikvariat-bryggen.no

Antikvariatet er alltid interessert i å kjøpe gode objekter og samlinger.
Ta kontakt for en uforpliktende samtale.

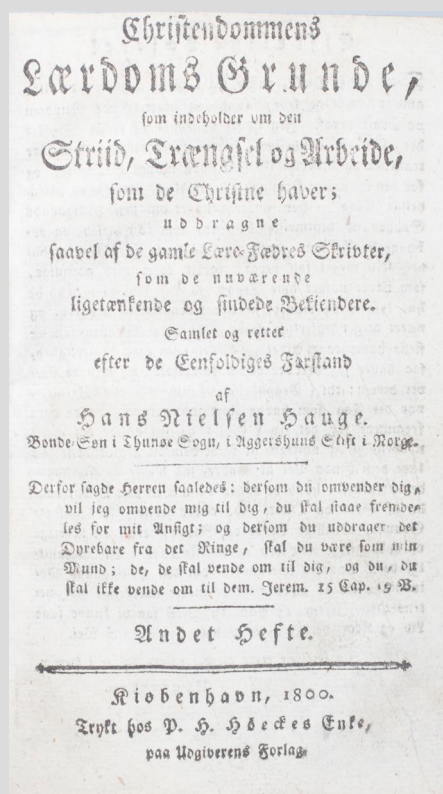
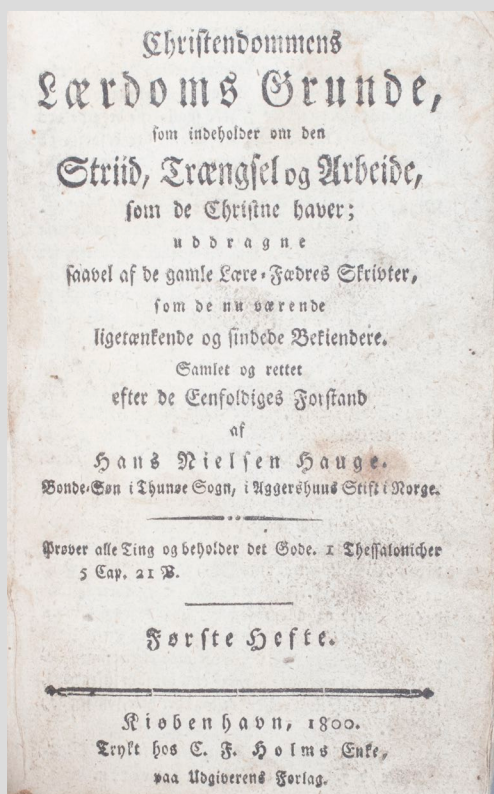
Hans Nielsen Hauge & Haugianismen

Hans Nielsen Hauge

1771, Rolvsøy - 1824, Bredtvedt

1.

Hans Nielsen Hauge

Christendommens Lærdoms Grunde, som indeholder om den Striid, Trængsel og Arbeide, som de Christne haver; uddragne saavel af de gamle Lære-Fædres Skrivter, som de nuværende ligetænkende og sindede Bekiendere. Samlet og rettet after de Eenfoldiges Forstand af Han Nielsen Hauge. Bonde-Søn i Thunø Sogn i Aggershuus Stift i Norge.

Første Hefte. Kiøbenhavn 1800. 64 sider. + Andet Hefte. 1801. 112 sider.

Enkelt og meget tidstypisk samtidig skinnryggbind. Våren 1800 reiste Hauge til København hvor han blant annet drev et intenst arbeid med å få trykt sine skrifter.

En bok som er meget godt lest, men allikevel mindre plettet enn hva man normalt ser på Hagues bøker. Fast bind med fast materie. Notater på forsatser.

Antikvarbokhandler Lunge Larsen skrev som en introduksjon til Hauge-oversikten i salgskatalog 6 (1972) over Jonas Skougaards bøker: Som vanlig er de fleste eksemplarene av Hagues bøker mindre pene, noe som skyldes dels det dårlige papir, dels at de gikk fra hånd til hånd. Noe som også forklarer hvorfor hans bøker nu er så sjeldne.

2 500,-

[Sylvester Sivertson]

Haugianismen, dens Historie og Væsen samt Forhold til Herrnhuttismen fremstillet af En Sandhedsven.

Christiania. 1833. Trykt hos Jacob C. Abelsted.[4], 123 sider.
Originalt blankt omslag. Velholdt.

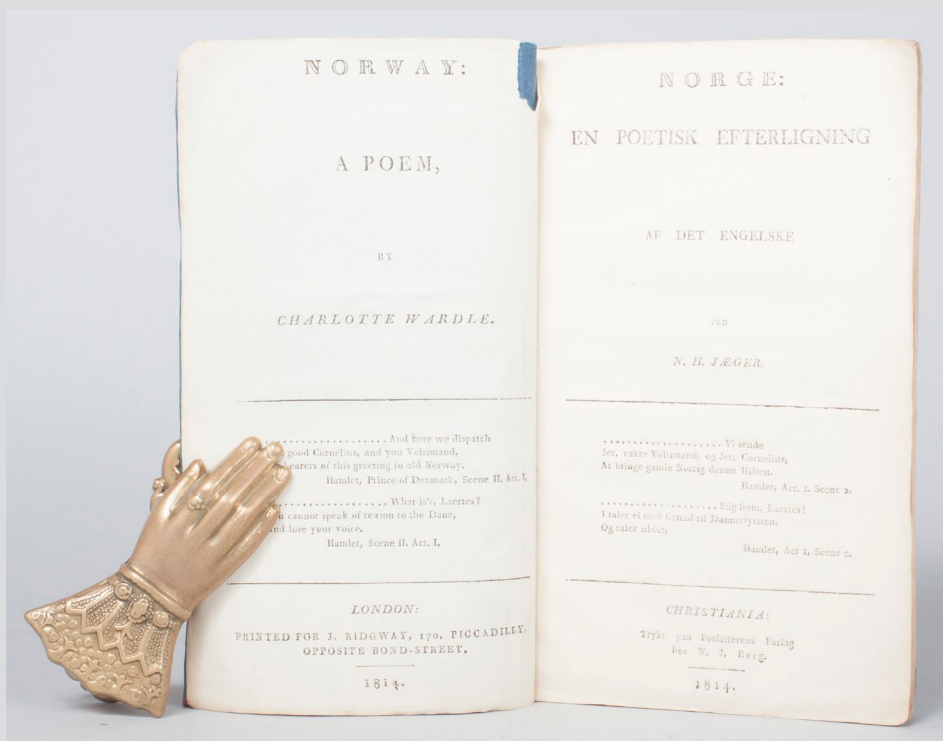
DEDIKASJON: *Til Herr Professor Lund med Forbindelighed og Høiagtelse fra Forfatteren.*

Tiden for bokens utgivelse samt dennes innhold kan peke mot at mottaker er professor Gregers Lundh.

2 000,-

Sylvester Sivertson (1809 Lom - 1847 Drammen) tok tidlig til orde for religionsfrihet og han mente at kirke og stat burde skille lag. Han var en svoren støttespiller av Wergeland, og han arbeidet for å endre § 2 gjennom å fjerne jødeforbudet.

1814-trykk

Charlotte Wardle [Oversatt av N. H. Jæger]

Norway: A poem / Norge: En poetisk efterligning.

Christiania. Trykt paa Forfatterens Forlag hos N. J. Berg. 1814.

29, [3 sider]. Parallele sider med engelsk og norsk tekst. Originalt blankt omslag.

PROVENIENS:

Boksamleren og tidligere bibliofilklubbmedlem Mykola Radejkos stempel på siste blanke blad.

Anker Nilsen "Hva fikk nordmennene å lese i 1814?", nummer 519:

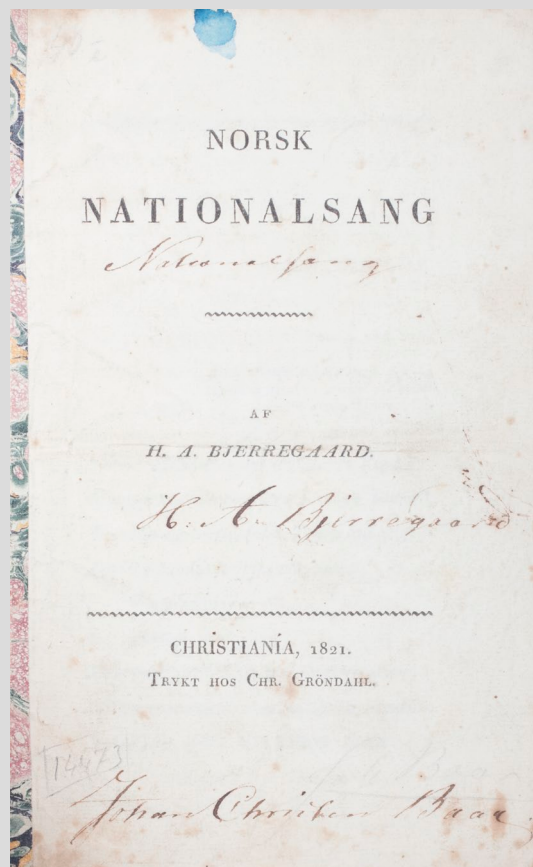
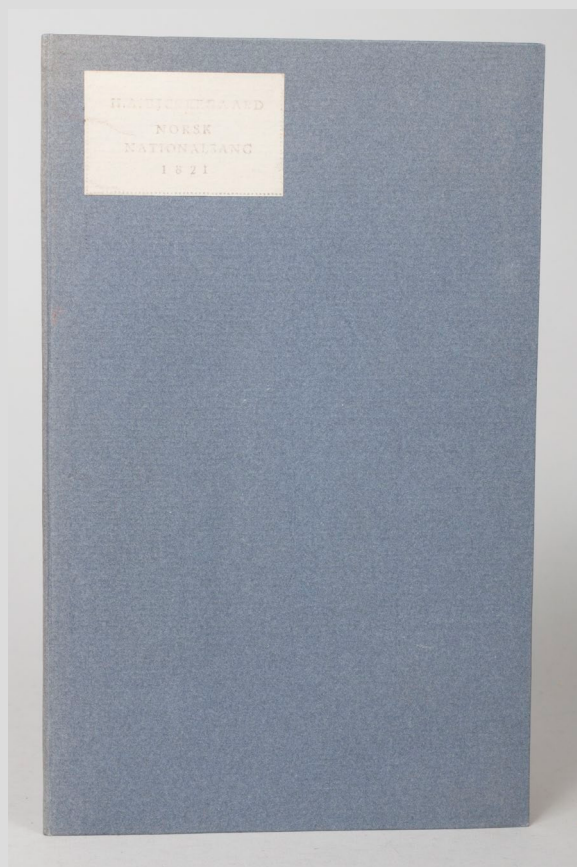
Hele boken er trykt både med den engelske originaltekst og norske oversettelse. Charlotte Wardle var engelsk forfatter som i 1813-14 var meget opptatt av Norges vanskelige stilling. Nicolai Henrich Jæger var i 1814 edsvorebn fullmektig hos byfogden i Arendal. Diktet er ebn hyllest til den norske frihetskamp og Christian Frederik, "Norges stolte Pryd". Sverige blir skildret som den onde angriper.

750,-

Noen fedrelandssanger...

*Sønner af Norges det ældgamle Rige,
Sjunger til Harpens den festlige Klang!
Mandigt og høitidsfuldt Tonen lad stige;
Fædrelandet indvies vor Sang.*

Norges første kronede nasjonalsang

Henrik Anker Bjerregaard

Norsk Nationalsang.

Christiania. Trykt hos Chr. Grøndahl. 1821.

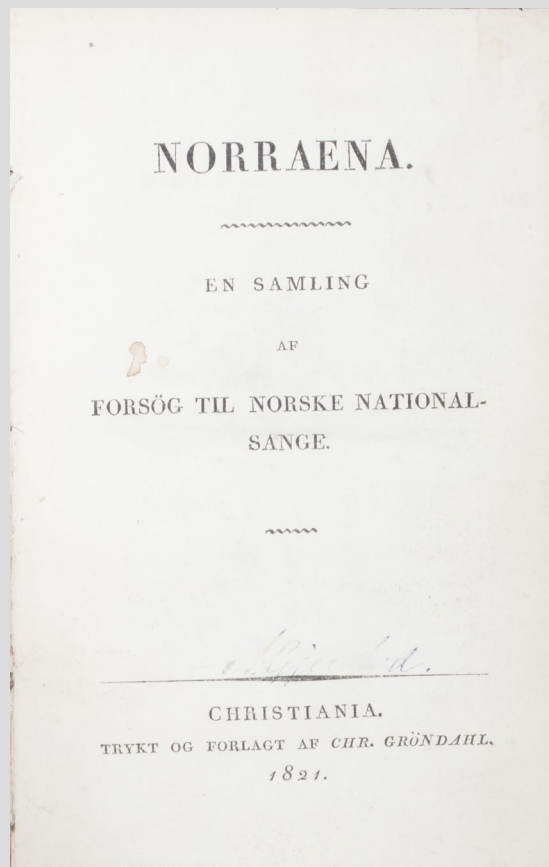
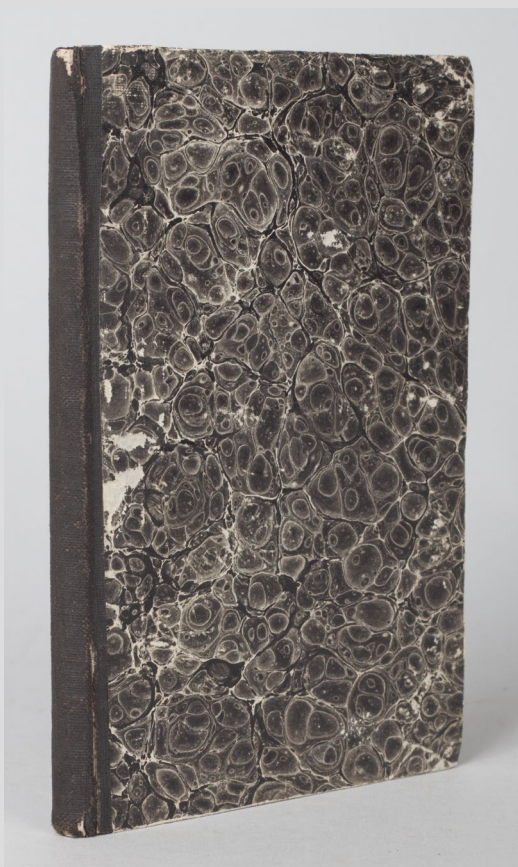
[8] sider. Nyere kartonasjebind. Bundet med original marmorert ryggstripe.

Siste blanke blad med papirtap i nedre hjørne. Noe brunplettet og med samtidig håndskrift.

I 1820 arrangerte **Selskabet for Norges Vel**, med Marcus Pløen i spissen, en konkurranse for å finne vår unge nasjons nasjonalsang. Vinneren ble juristen og forfatteren Henrik Anker Bjerregaards "Norsk Nationalsang", bedre kjent som **"Sønner af Norge"**, tonesatt av Christian Blom. Sangen kom til å bli brukt som Norges nasjonalsang helt frem til Bjørnsons **"Ja vi elsker"** tok over i 1864.

3 000,-

5.

Norraena. En Samling af forsög til Norske Nationalsange.

Christiania. Trykt og Forlagt af Chr. Gröndahl. 1821.

[6], 80 sider. Samtidig sjirtingryggbind. Svak fuktskjold i øvre hjørne av 15 første sider.

Boken presenterer alle de 21 innsendte sangene til konkurransen utstedt av Selskabet for Norges Vel.

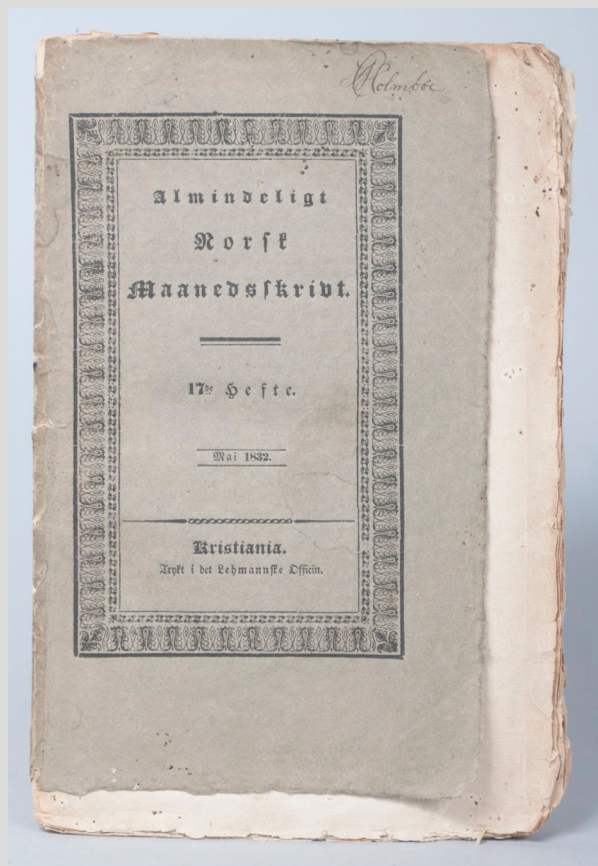
FORORD: *Den forhen bebudede Samling af Sangene som i sin Tid indkom til det Kongelige Selskab for Norges Vel i Anledning af en ved dette Selskab af Grosserer og Storhingsrepræsentant, **Herr Marcus Plöen** for den bedste norske **Nationalsang** udsat Præmie, fremlegges herved for det norske Publicums Öine, i det Haab, at man vil finde det behagelig derved at sættes istand til selv at sammenligne Sangene og at dømme om deres eiendommelige og gjensidige Værd. [...] Som billigt er, aabnes denne Række af fædrelandske Sange med den Kronede.*

Foruten Bjerregaards "Kronede" nasjonalsang, finnes bidrag av: Jens Thorne, Conrad Nicolai Schwach, Hans Nansen, Maurits Christopher Hansen, Heinrich Blauenfeldt, Pavels Hjelm og H. Foss.

Schwach skriver i sine erindringer: *"I sommeren 1820 udsatte Grosserer Marcus Plöen i Christiania en Præmie af 100 Speciedaler for den bedste norske Nationalsang. Just i den Tid jeg nu omtaler, skrev jeg min Sang, der var blandt de concurrerende. Som bekjendt vandt Bjerregaard, og det efter min fulde Overbeviisning med Rette, Prisen; men Censorerne vaklede mellem den og min; og det var meget nærværd, at min havde vundet Prisen, hvilket paa den Tid vilde have været mig kjær, mere for Pengenes end Ærends Skyld."*

2 000,-

Schwachs Qvad til 17de Mai

Almindeligt Norsk Maanedsskrift. 17de Hefte, Mai 1832.

Christiania. Trykt i det Lehmannske Officin. 1832.

Paginert 333-436. Originalt omslag. Ryggstripe nor frynset.

Til sist i heftet finnes Conrad Nicolai Schwachs "*Qvad til 17. Mai*" med foldet notebilag (komponert av F. C. Mohr). Schwach skrev flere fedrelandske sanger, hvorav hans "*Mens Nordhavet bruser*" (1823) i stor utstrekning ble brukt som nasjonalsang i første halvdel av 1800-tallet.

Av innholdet kan også nevnes Bergmester H. C. Strøms "*Om Bergværkernes Overbestyrelse*"

- Conrad Nicolai Schwach -

Conrad Nicolai Schwach

1793 Ringsaker - 1860 Solum

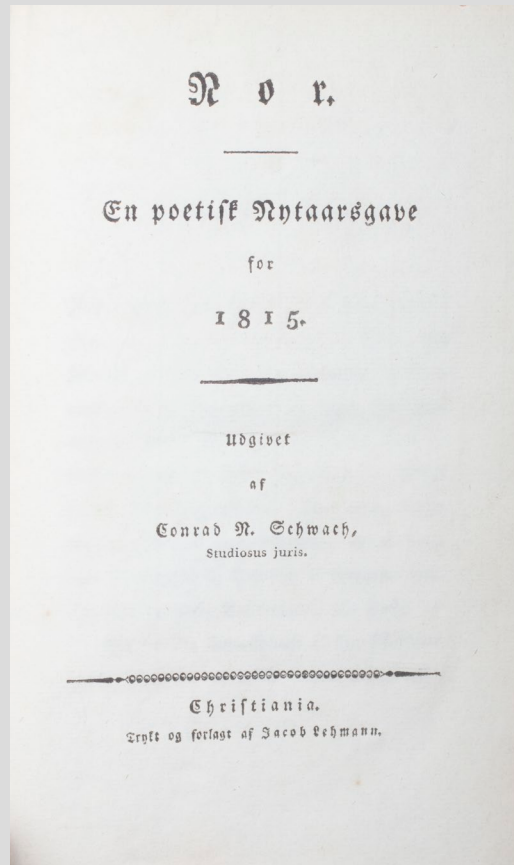
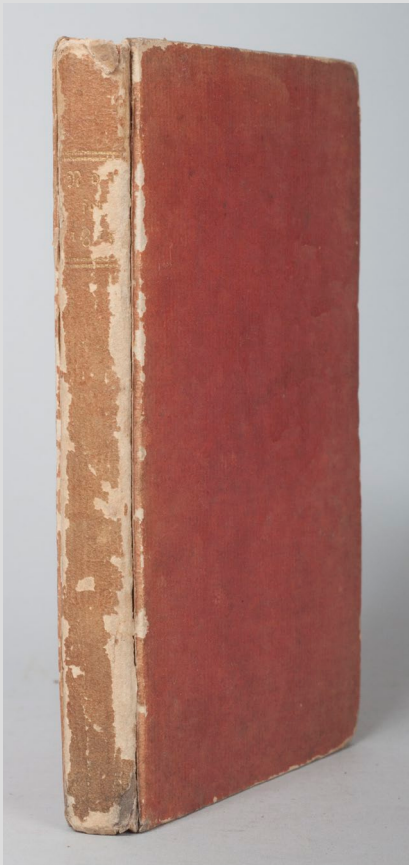
Conrad Nicolai Schwach var en sentral skikkelse i det norske kulturliv, og i de første par tiårene etter 1814 ble han ansett som Norges fremste versdikter.

Bjørn Ringstrøm skrev følgende treffende linjer om Schwach i *Norske førsteutgaver*:

Schwach var prestesønn fra Ringsaker, utdannet seg til jurist og holdt seg innen faget som prokurator i Arendal, assessor i Trondheim og til slutt sorenskriver i Skien. Men jurist av legning var Schwach ikke, han var atskillig mer interessert i spiritus enn paragrafer, kvinner og selskapsliv mer enn rettsprotokoller, å skrive drikkeviser mer enn å avsi dommer.

I 1820-årene ble han sett på som en av Norges største poeter, men egentlig tilhørte han med sin stil 1700-tallet. Det merket han da han i 1837 hadde samlet sin produksjon i Digte I og II og disse ble totalt slaktet, bl. a. av Peter Jonas Collett. I litteraturhistorien levnes han ingen som helst ære, diktene beskrives som "ganske umulige" og romansene "ubeskrivelige". Men som en viktig litterær og sosial figur i tiden mellom Norske Selskab og Henrik Wergeland synes vi libertineren og hedonisten Schwach bør være med i vår oversikt.

Han gjorde en stor innsats som utgiver av andres verker og sørget for at bl. a. Zetlitz, Bjerregaard og Maurits Hansen fikk ut utvalgte eller samlede verker. Og Schwach skrev erindringer, sikkert ikke tenkt for offentliggjøring. Manuskriptet, forsvunnet i 100 år etter hans død, dukket opp igjen i 1963 og ble utgitt av Arild Stubhaug i 1992. Disse erindringene er ytterst detaljrike – mannen må ha hatt en fantastisk hukommelse – og gir et bilde av tiden på godt og vondt, særlig det siste, som atskiller seg fra det meste av andre samtidige opptegnelser. Forfatteren går ikke av veien for å skildre navngitte personers karakteristika, fortelle om sine egne kjønnsykdommer, om besøk på horehus, legge ut om de mest utrolige fyllekalaser og ellers skildre livet i datidens Norge, særlig i Arendal.

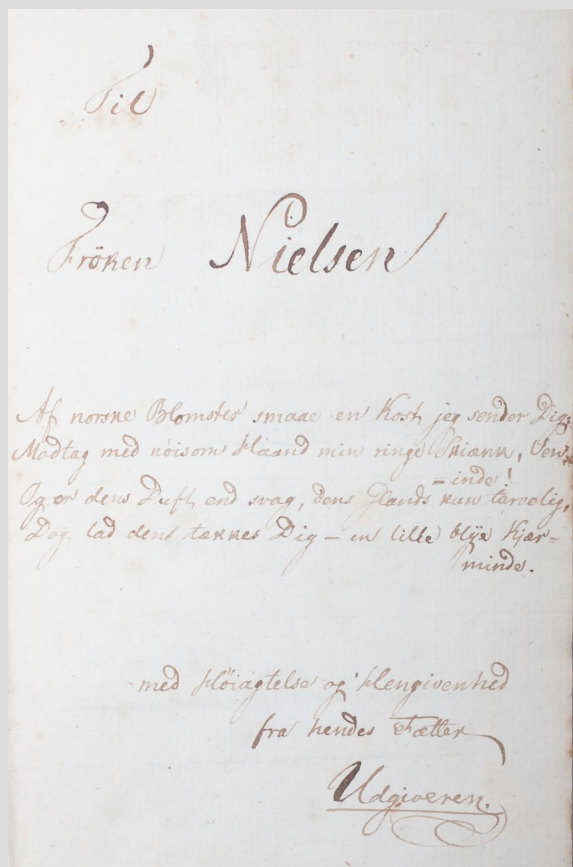
Nor. En poetisk Nytaarsgave for 1815.

Christiania. Trykt og Forlag af Jacob Lehmann. 1815.
[12], 180 sider + 2 foldede noteark stukket av Lars Roverud.
Samtidig (originalt?) kartonasjebind.

Slitasje på rygg. For øvrig et fast bind med frisk materie og intakte notebilag.

Dette må kunne sies å være vår første rene norske nyttårs-gave-publikasjon; en norsk poesiantologi utgitt året etter 1814, representert ved, foruten om Schwach selv, blant andre, Henrik Anker Bjerregaard, Johan Nordahl Brun, Maurits Christopher Hansen [Student!], Claus Pavels og Lyder Sagen.

6 500,-

DEDIKASJON fra Schwach til niesen Lise Nielsen, datter av etatsråd Mogens Nielsen i København:

Til Frøken Nielsen

Af norske Blomster smaae en Kost jeg sender Dig
Modtag med nøisom Haand min ringe Skiænk, Veninde
Og er dens Duft end svagm, dens Glands kun tarvelig,
Dog lad [?] tækker Dig - en lille [?] Kjærminde.

med Höiagtelse og Hengivenhed
fra hendes Fætter
Udgiveren.

Schwach skriver i sine erindringer om et besøk hos sin onkel i København, hvor han arbeidet på det kongelige slott:

"Naar Kong Frederik den Sjette med Kronprindsesse Caroline toge deres almindelige spadsertoure, gjorde de ofte min Onkel og hans Familie, der opholdt sig i den smukke Blomsterhave, et kort Besøg. Under et saadant Besøg blev jeg kort efter min komme til Kjøbenhavn forestillet for Kongen, der tiltalte mig med nogle Velvillige Ord. Dette er den eneste Gang jeg har talt med denne Konge. Han var da, som sædvanlig paa sine Spadsertoure iført en rød Militair Frak uden Ordensstjerner eller anden Pomp; og den der uden at kjende Kongen af ansigt mødte

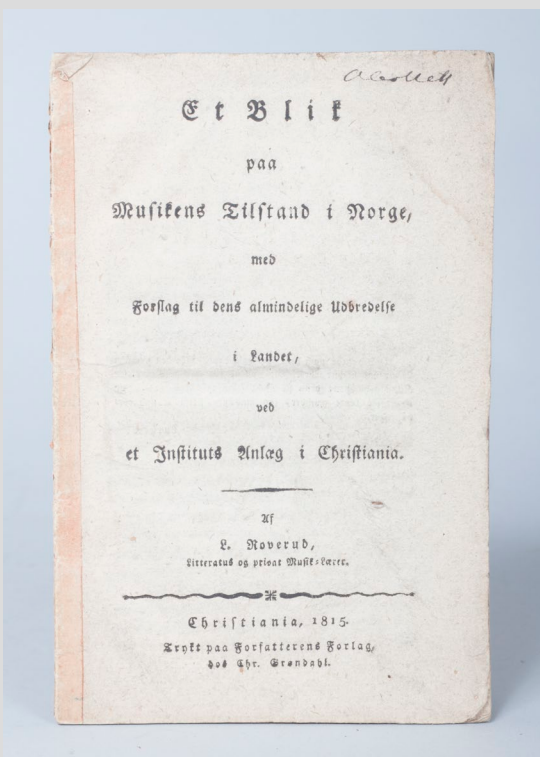
ham, naar han med Datteren spadserede, vilde i ham have seet en gammel Infanteriecapitain med sin Datter og ingen Konge over to Riger og en Prindsesse. Caroline lignede Faderen meget, og havde hans næsten hvide hvide Haar. Hun var saaledes ikke vakker, men hun saae meget godmodig og ingenlunde høvmodig ud. **Min Cousine Lise Nielsen** var netop jevn gammel med hende; de havde gaaet til Confirmation samme Aar; og Prindsessen, der som barn ofte havde leget med Lise, forærede hende til Confirmationen et meget kostbart Halsbaand af store orientalske Perler."

To meget tidlige norsk-trykte notebled.

Boken inneholder to foldede notebilag stukket av Lars Roverud i Christiania.

Dette er musikalier nummer 9 og 10 fra Norges første notetrykkpresse. Se neste nummer.

Ad Nor 1815

Lars Roverud

Et Blik paa Musikens Tilstand i Norge, med Forslag til dens almindelige Udbredelse i Landet, ved et Instituts Anlæg i Christiania. Af L. Roverud, Litteratus og privat Musik-Lærer.

Christiania. Trykt paa Forfatterens Forlag hos Chr. Grøndahl. 1815. [2], 30 sider. Originalt kombinert tittelblad/omslag.

1 500,-

Lars Roverud (1776-1850) ble i 1794 student ved Kathedralskolen i Christiania. Fra 1808 og i hele sitt virksomme liv bodde han i Nedre Voldgate. Blant de som bodde i samme gård som Roverud var det berømte skuespillerparet **Lucie og Nicolay Wolff** samt teatermaleren **Peter Fredrik Wergman**, kanskje mest kjent for sine norske prospektsamlinger.

Fra adresse i Nedre Voldgate åpner han i 1808 en strengehand. Sortimentet utvides snart til å omfatte andre instrumenter og noter, som han hovedsakelig tar inn fra Leipzig og København. I 1811 averterer han med opprettelse av et eget notetrykkeri, det første i sitt slag i Norge. I 1815 utgir han ovenfor beskrevne bok.

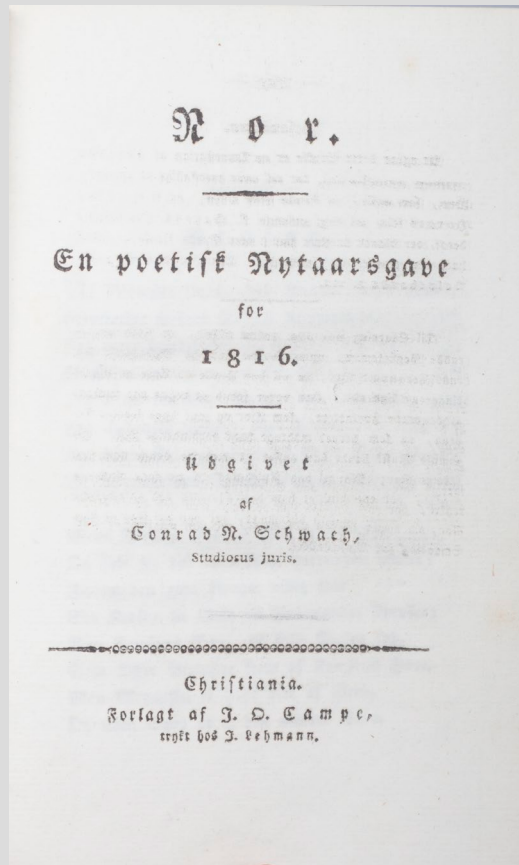
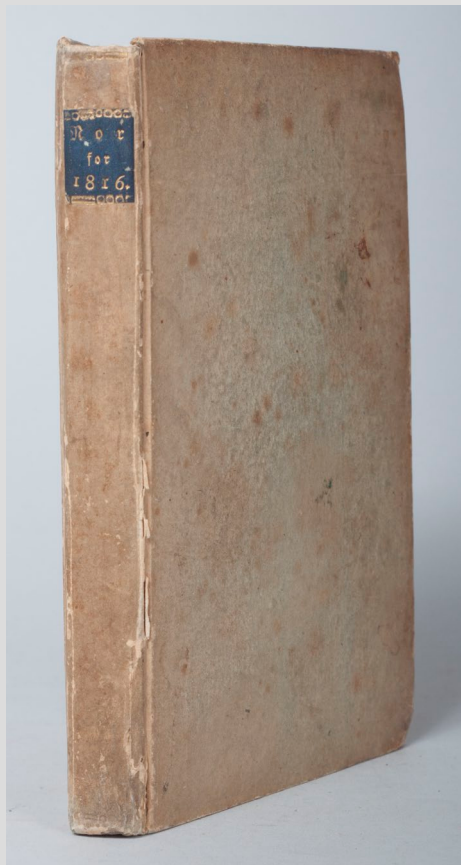
“I boken retter Roverud et temmelig krast angrep, “uden Sminke” som han uttrykker det selv, på det musikalske nivå i landet generelt sett, noe som ikke kunne forbedres uten skikkelig undervisning. Det første konservatorium etter Roveruds mål fikk ikke Norge før 68 år senere! Roverud gav imidlertid ikke avkall på tanken om musikkens “almindelige Udbredelse”, det var nok den som drev ham gjennom alle årene med reiser rundt i Norge for å forbedre, enn si innføre skolesangen.”

(Kari Michelsen: Musikkhandel i Norge - fra begynnelsen til 1909, 2010).

7 notetrykk utkom fra Roveruds presse i 1811, 1 i 1812 og 2 i 1815 (begge bilagt Schwachs “Nor”).

9.

Nor. En poetisk Nytaarsgave for 1816.

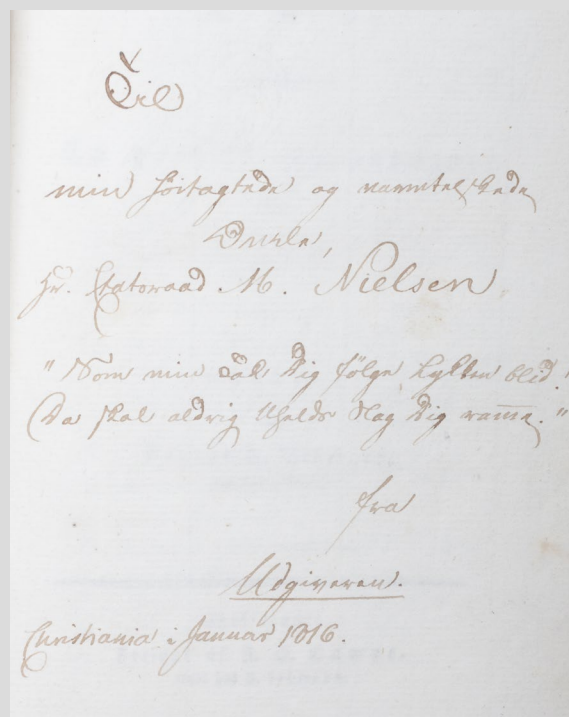
Christiania. Forlagt af J. D. Campe. Trykt hos J. Lehmann.
[Uten år]. X, [2], 196 sider.
Samtidig (originalt?) kartonasjebind.

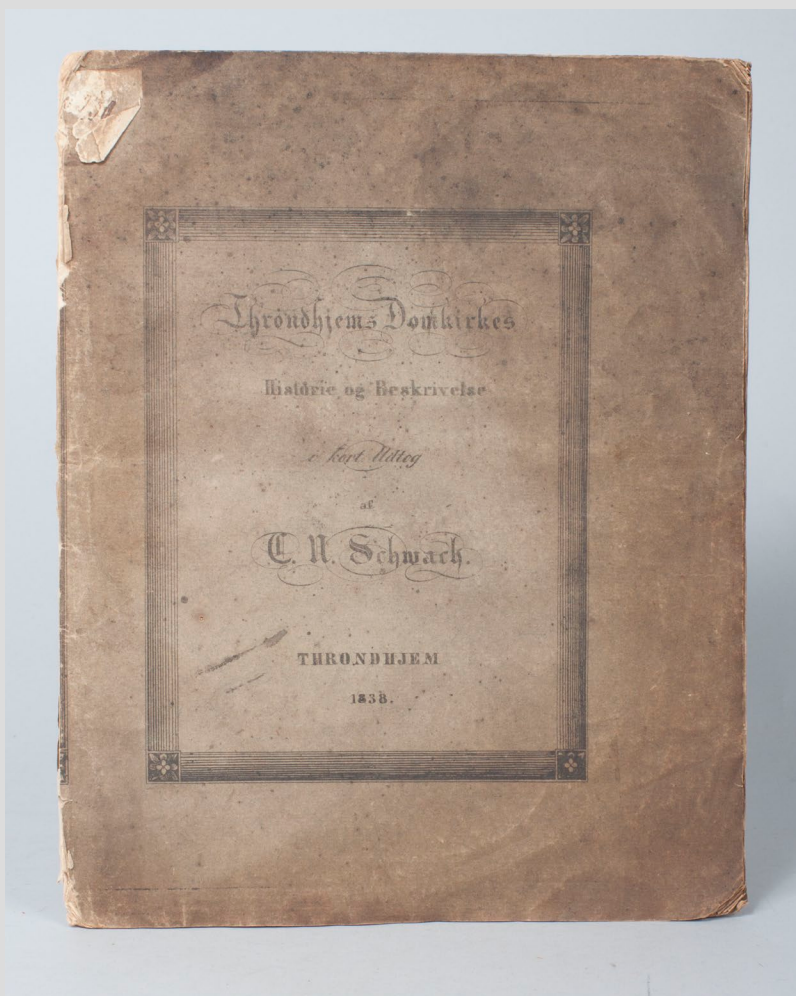
DEDIKASJON fra Schwach til onkelen etatsråd Mogens Nielsen i København.

Bidrag av blant andre Henrik Anker Bjerregaard, Johan Nordahl Brun, Hans Hanson, Christiane Koren, Claus Pavels, Jonas Rein, Lyder Sagen Frederik Schmidt og Jens Zetlitz.

Boken inneholder noen av de tidligste trykte arbeidene til Telemarskdikteren Hans Hanson.

6 500,-

Throndhjems Domkirkes Historie og Beskrivelse i Kort Udtog.

Throndhjem. Forlagt af Mina sa. Petersens. Trykt hos T. A. Höeg. 1838.

[4], 38, [2] sider + 6 foldeplansjer [6. plansje ferlnummerert VII, som utgitt). Originalt omslag.

Smusset omslag. Slitasje på ryggstripe, men ikke løse omslag. Materie noe brunet mot snittet.

Fra forordet: *De litograferede Plancher ere afcopierede efter de i Shiönings Værk optagne Prospector, som af Maschis ere tegnede og kobberstukne, dog saaledes, at to Plader hos Schiöning ger ere sammendragne paa den 6te Plade. At Bogen først udkommer 3 Aar efter jeg indbød til Subscription derpaa er en Følge dels af Vidtløftigheder, hvormed det her paa Stedet var forbundet, at faae Plancherne Lithograferede, dels af tilfældige Omstændigheder, der have forsinket Arbeidet, efterat det var bleven bestemt at Plancherne skulde bearbejdes i det imidlertid hersteds etablerede litografiske Officin, paa hvis Eierindens Forlag Bogen nu udkommer.*

1 750,-

THRONØDHJEMS DOMKIRKE
fra den nordøstre Side.

Nº IV.

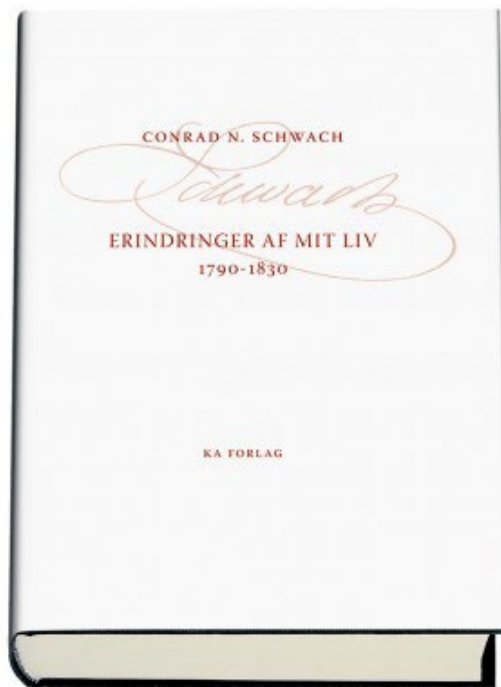
THRONØDHJEMS DOMKIRKE
fra den nordvestre Side.

THRONØDHJEMS DOMKIRKE
fra den sydøstre Side.

THRONØDHJEMS DOMKIRKE
fra den nordre Side, efter Mærhus, 1561.

Antikvariatet har et lite antall forlagsfriske utgaver av Schwachs erindringsbok, utgitt på KA - Forlag, 2008.

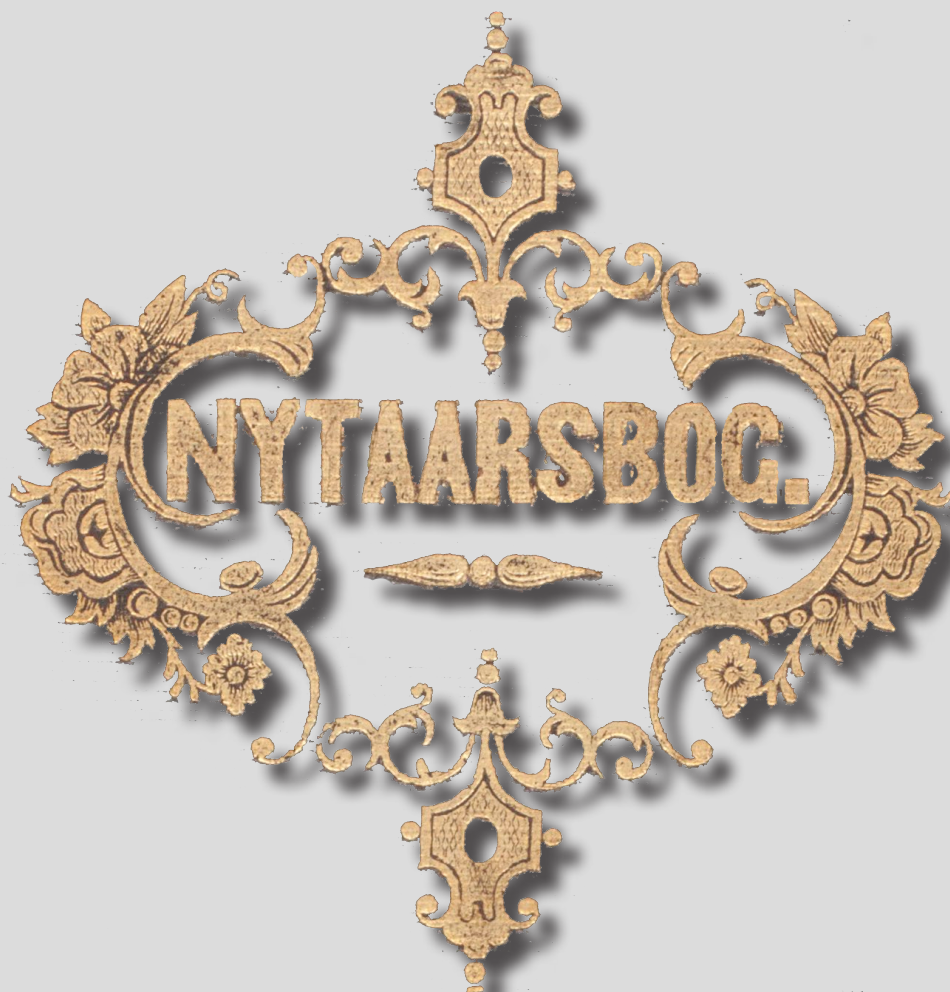
Fredrik Wandrup skrev følgende i Dagbladet da boken utkom:

“Erindringer af mit Liv 1790-1830” ble skrevet i 1848, men aldri utgitt. Manuset slo ned som en bombe da det ble oppdaget og trykt i utvalg i 1992. Dette er en komplett, forseggjort utgave av dette enestående manuskriptet, tilrettelagt og redigert av Arild Stubhaug og Kamilla Aslaksen med register, noter og tilbehør. En mer avslørende tekst om norsk dagligliv i tida før og etter 1814 finner du ikke. Her får alle sitt pass påskrevet, inkludert forfatteren selv. Schwachs versjon er en underground-saga fra en epoke som gir ordet utsvevende nye dimensjoner.”

Disse ord skrives det under på av denne antikvarbokhandleren. Dette er virkelig fornøyet og interessant lesning!

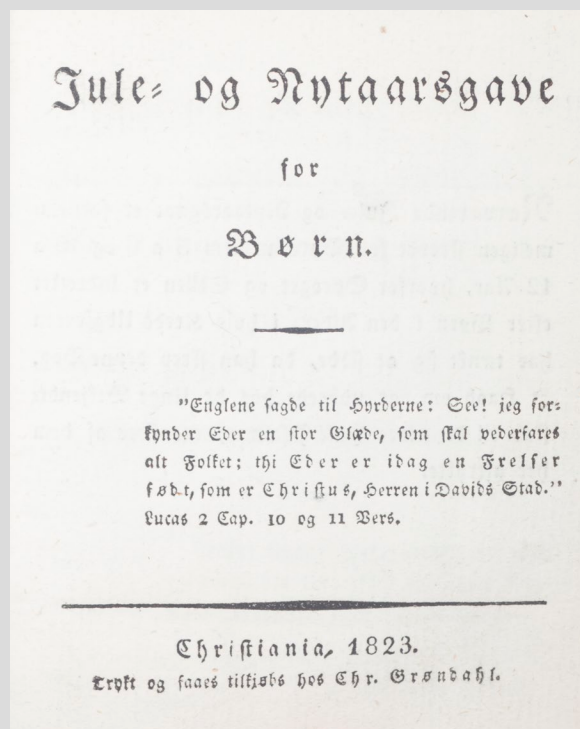
De få eksemplarer antikvariatet har inne tilbys til en hyggelig sommerpris: 200,-

Noen jule- og nyttårsantologier

Conrad Nicolai Schwach ga selv ut, og bidro til flere jule- og nyttaarsbøker i første halvdel av 1800-tallet. Disse publikasjonene var myntet på julehandelen og presenterte leseverdige poesier, historiske skisser og noveller for store og små. Inntektene kunne gå til veldedige formål, men også absolutt uavkortet til utgiver og bidragsytere. De tidligste samlingene hadde gjerne titler tatt fra det mytiske og norrøne. Navnet måtte dog velges med omhu.

Schwach skriver i sine memoirer: "Aaret forhen havde Hansen [Maurits Cristopher] som Nytaarsgave for 1820 udgivet "Morgana", hvortil jeg selv havde leveret adskillige Bidrag. [...] Den redigeredes og corrigeredes tillige for Størstedelen hos mig under Besøg av Hansen og Bjerregaard. Da vi under en saadan Sammenkomst ventilerede om Nytaarsgavens navn, kom blandt andre, forhen ikke forslidte mythiske Navne, ogsaa Friggas, Ternes, Fyllas, paa Bane. Men dette forkastedes under Latter, da Bjerregaard eller jeg bemærkede: At Folk lettelig kunde komme til at sige om Nogen af dem, der leverede Bidrag og følgelig ogsaa om Nogen af os, at N.N. havde skrevet i Fylla".

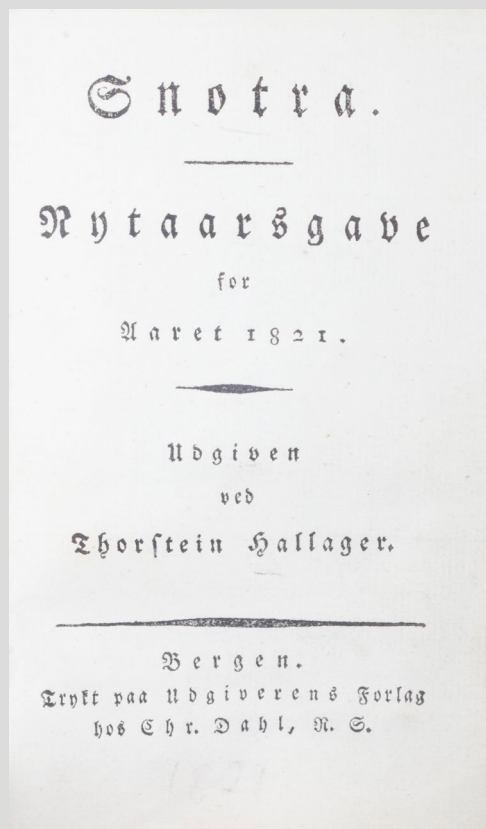
Jule- og Nytaarsgave for Børn.

Christiania. Trykt og faaes tilkjøbs hos Chr. Grøndahl. 1823. 12mo. [2], 62 sider.

Samtidig helskinnbind med helt gullsnitt. Marmorert forsatspapir.

1 200,-

Nærværende Jule- og Nytaarsgave for Børn er fornemligten skrevet for Børn mellem 5 a 6 og 10 a 12 Aar, hvorfor Sproget og Stilen er indrettet efter Børn i den Alder, i hvis Kreds Udgiveren har tænkt sig at sidde, da han skrev denne Bog. I Haab om, at udrede hos de Unge Bekjendskab til de ældre Jule-Psalmer, ere flere af dem her aftryckte.

Snotra. Nytaarsgave for Aaret 1821 [Første årgang]. Udgiven ved Thorstein Hallager.

Bergen. Trykt paa Udgiverens Forlag hos Chr. Dahl. 1821. X, [2], 204 sider.

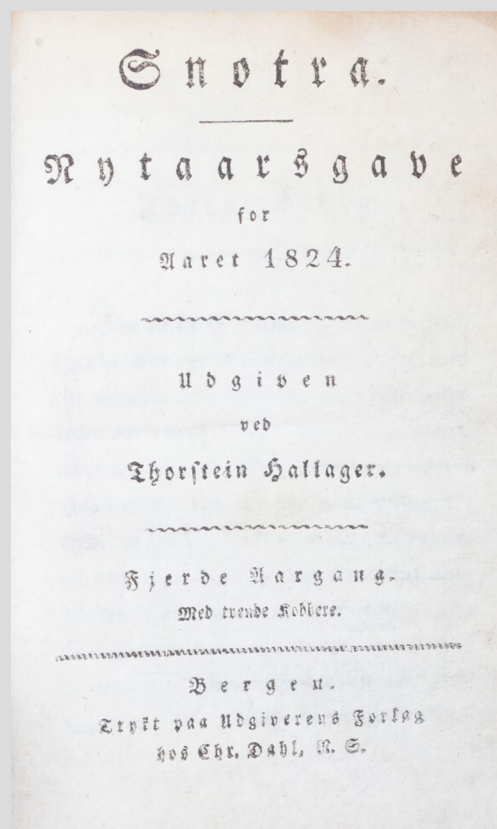
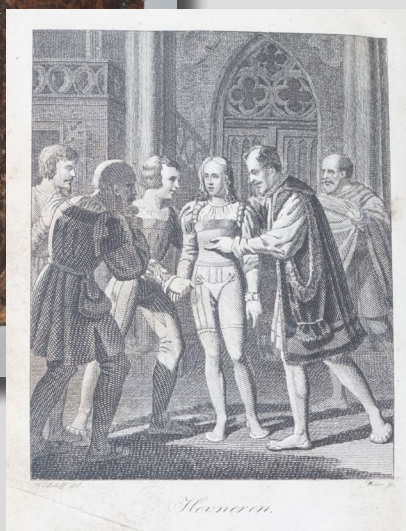
Samtidig helskinnbind. Blått snitt. Marmorert forsatspapir. Noe slitasje i skinnets overflate.

En rekke bidrag av Herman Foss. Christian Magnus Falsen har bidratt med "Georg [sic!] Washington (En biographisk Skizze)". Side 115-120 inneholder et ABC-rim "Et gyldent ABC".

1 200,-

Det er kun lidet, hvad jeg har at sige om denne lille Samling. Hvad der er godt i den, vil tale for sig selv, og hvad der maatte være mindre godt, vil ikke blive bedre ved en vidløftig Anbefaling. Det var min hensigt at levere en samling aflæseværdige Smaastykker passende til en Nytaarsgave for dannede Mennesker, og jeg vover at smigre mig med, ei aldeles at have forfeilet denne Hensigt. Imidlertid beder jeg det ærede Publicum, kun at betragte nærværende Samling, som et første Forsøg, der altsaa har billig Krav paa en skaansom Bedømmelse.
[Udgiveren]

14.

**Snotra. Nytaarsgave for Aaret 1824. Fjerde Aargang. [Siste årgang].
Udgiven ved Thorstein Hallager. Med Tvende Kobbere.**

Bergen. Trykt paa Udgiverens Forlag hos Chr. Dahl. [1824]. [6], 186 sider.
Komplett med 2 tittelblad og 2 kobberstikk.

Samtidig skinnryggbind . Gult snitt. Sprukket i fremre ytre fals. Lite skinntap ved øvre kapitél. Fast bind med noe fingerplettet materie. Kobberstikkene har det originale beskyttelsespapiret intakt.

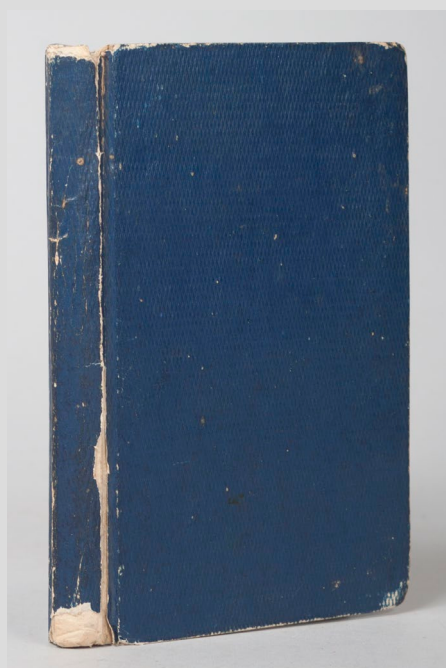
PROVENIENS:

Boksamleren og tidligere bibliofilklubbmedlem Jonas Skougaards eksemplar, med hans notater på forsats.

1 200,-

Idet jeg herved forelægger det ærede Publikum fjerde Aargang af Snotra, bevidner jeg Enhver som velvilligen have understøttet mig i dette Foretagende min varmeste Tak. Tidsomstændighederne, der synes intet mindre end gunstige for litteraire Frembringelser, have lagt mig mange hindringer i Veien, og kun med Opofrelse sf egen Interesse har det været mig mulig at fortsætte Udgivelsen af denne Lille Bog i ire paa hinanden følgende Aar. Med dette ephemeriske Liv faaer Snotra, som saa mange af hendes Forgjængere, og sandsynligviis ogsaa Efterfølgere, lade sig nøie; thi Nødvendigheden er en ubøielig Parce. [...] I denne lille Samling have enkelte Læsere fundet en og anden kjær Blomst. Denne Vished er ogsaa den eneste Løn, jag har høstet af et Foretagende, jeg herved seer mig nødtsaget til at ophøre med. [Udgiveren].

15.

Baldur. Nytaarsgave for Aaret 1829. Udgiven ved Thorstein Hallager.

Christiania. Forlagt af H. T. Winther, og trykt i hans Bogtrykkerie af S. A. W. Hartmann. 1828. [2], 138 sider.

Originalt (?) helsjirtingbind med helt gullsnitt.

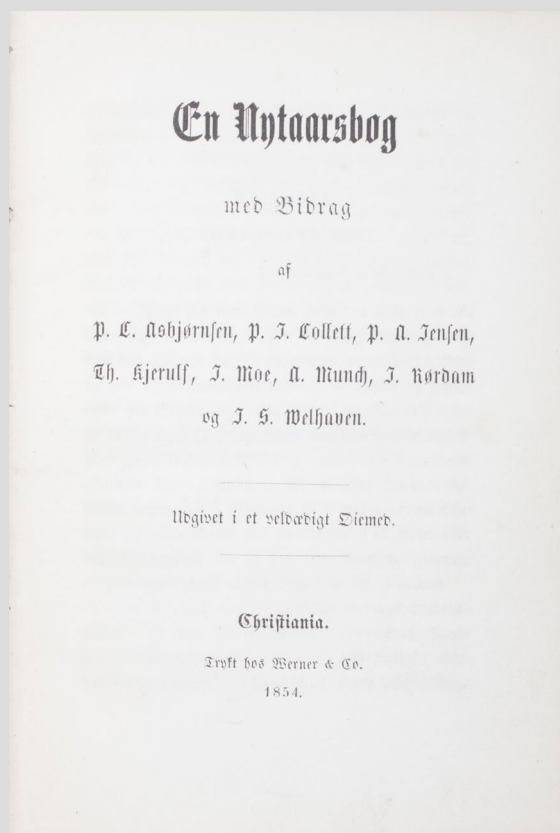
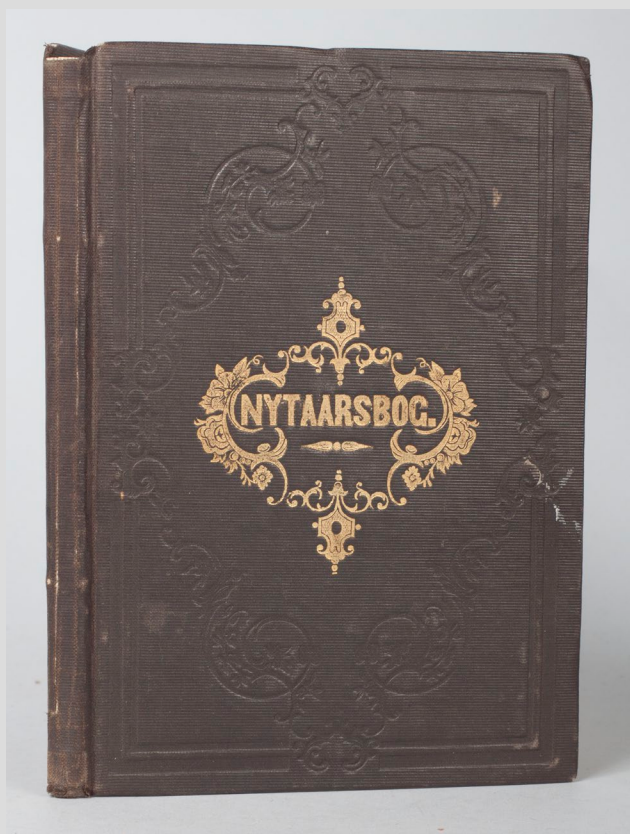
I "Maanedsskrift for Litteratur" (Kjøbenhavn, 1829) står annonsert under overskriften "Nye Skrifter udkomne i Norge": Baldur, Nytaarsgave for 1829, m. forgyldt snitt og vignetter. 1 Spd.

Flere diktbidrag av Conrad Nicolai Schwach.

1 200,-

Schwach var noe lunken til Winthers forlagsvirksomhet etter en krangel rundt oversettelse av Walter Scotts "Napoleons Levnet" i 1825. Litt merkelig er det da at han lar samme Winther gjengi flere av hans dikt i denne poetiske antologien. Da denne saken også omfatter tidligere omtalte Bjerregaard og Foss, gjengir jeg noe av innledningen til nedsablingen av Winthers bedrifter, hentet fra "Erindringer af mit liv, 1790-1830, se nummer XX.:

"[...] fik jeg fra Stiftsoverretsprocurator Winther i Christiania, der tillige var Boghandler og, Forlægger Eier af et Slags lithografisk Officin og et Bogtrykkerie et Engagement om i Forening med Bjerregaard og daværende Artilleriecapitain, senere Statsraad Foss at oversætte Walter Scotts "Napoleons Levnet", hvoraf der i Kjøbenhavn var begyndt at udkomme en dansk Oversættelse. Om denne Winther i høiere Grad er Dosmer eller Slyngel, vil jeg lade være uafgjort; men at han var begge Dele vil jeg her deducere".

Nytaarsbog.

Med Bidrag af P. Chr. Asbjørnsen, P. J. Collett, P. A. Jensen, Th. Kjerulf, J. Moe, A. Munch, J. Rørdam og J. S. Welhaven. Udgivet i veldædig Øiemed.

Christiania. Trykt hos Werner & Co. 1854. .[2], 143 sider.

Forlagsbind. Se Bjerke/Hansen "Norske forlagsbind 1845-1865". Boken utkom 21/12-1853 og ble i Morgenbladet tilbudt "Heftet 60 Sk. og Indb. i presset Lærredsbind 96 Sk."

Lite tap av sjirting ved øvre kapitél. Samtidig, noe plasskrevende signatur på friblad "M[athilde?] Schjøtt".

PROVENIENS:

Boksamleren og tidligere bibliofilklubbmedlem Otto Engelschiøns eksemplar, med hans ex libris på forsats.

2 500,-

Førstetrykket av Asbjørnsens "En Aften i Nabogaarden".

- To tidlige norske illustrerte barnebøker - trykket hos Prahl i Bergen

Georg Carl Christian Wedel Prahl (1798 Grimstad - 1883 Bergen) var en norsk offiser som nedla et viktig bidrag til nasjonsbyggingen etter 1814, både i form av sitt engasjement lokalt og nasjonalt. Han gikk ut fra Krigsskolen 1815 og tiltrådte stillingen som sekondløyntnant i Det norske Jegerkorps. Han gikk ut av den norske hær først i 1878, da som kompanisjef.

Prahl opprettet og drev det første jernstøperi i Bergen, det senere Laxavaag Værk, han var en av grunnleggerne av Bergens Haandverksforening, satt som mangeaarig styremedlem i Bergens Kunstforening, var medstifter av landets første Maadeholdsforening samt Bergens Børneasyl. Han startet også sitt eget boktrykkeri med bokhandel, senere overdratt til F. Beyer.

Immanuel Ross skriver i "Kaptein Georg Prahl. En biografisk-kulturhistorisk skisse" (1896) at *"Gamle Prahl kunne vel sies å være en slags personliggjørelse av Selskabet til Norges Vel's program for borgergjerning"*.

Prahl hadde behov for å spe på inntektene, og drev med handel av litografier utenfra et par år, inntil han åpnet sin egen litografiske anstalt/officin. Dette var den første og i mange år også den eneste utenfor hovedstaden. Han var den første nordmann som etablerte seg i litograf-faget, og skapte med dette et eget kapittel i norsk illustrasjonskunsts historie. Winther og Fehr, som startet opp i kristiania omkring 1820, var henholdsvis danske og tyske.

Prahl reiste til Hamburg i 1826, hvor han satt seg inn i litografiens metoder og finesser. Han tok med seg stener og andre hjelpemidler hjem til Norge. Dette var starten på et lite eventyr som ville frembringe fantastiske arbeider som den dag i dag er særdeles ettertraktet, ikke kun av sjeldenhet men også på grunn av den høye kvalitet disse representerer.

Mest kjent er han vel for de fantastiske plansjeverkene Norske Nationaldragter (1832) og Norske Bondedragter (1848) samt en rekke by- og landskapsprospekter. Av internasjonal klasse står hans *Atlas Colorié de Spedalskhed* (1847).

Det kan ha vært Maurits Chr. Hansen som fikk Prahl idéen med norske plansjeverk. I fortellingen Luren (1819), skriver hansen *"Hvorfor skal vi dog evig beundre hine Helvetiens Prospekter? Hvorfor aldrig pryde vore Vægge med fædrelandske Udsigter?"*

Informasjon hentet fra Nanna Ebbings bok "Prahl's litografiske arbeider" (1959).

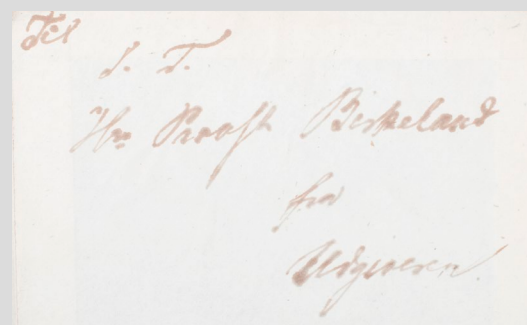
Maurits Chr. Hansen

Halvhundrede Fabler med Billeder for Börn, tildeels Oversættelse efter Otto Specters Tydske Udgave, tildeels Originaler med Anhang : de fire Aarstider.

Bergen. Forlag og Lithographie af G. C. C. W. Prahl. [1838]. 8vo. Originalt dekoreert kartonasjebind. Helt gullsnitt. [4], [54] sider. Illustrert med litografier til hver av de 50 fablene (Tegnet paa steen af J. C. Walther).

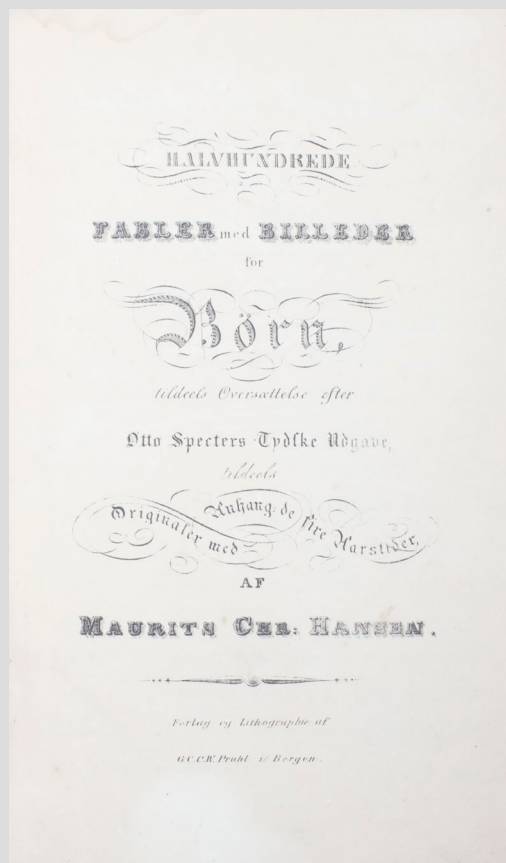
Et usedvanlig velholdt eksemplar av denne meget sjeldne og skjøre boken.

15 000,-

Boken har på forsatsen en dedikasjon til prost Birkeland fra utgiveren, med største sannsynlighet i Prahls hånd.

1.

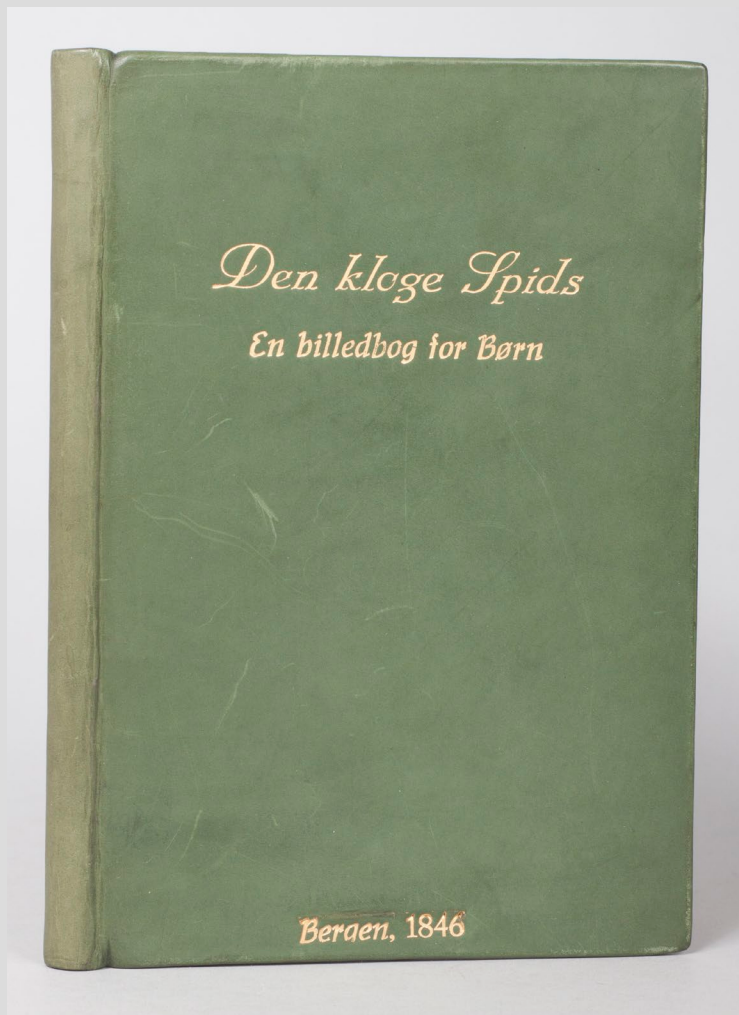
Forord:

Den Yndets hvormed Specters Fabel Samling med Billeder blev modtaget gav mig Haab om om, at en lignende Udgave paa Norsk vilde blive Velkommen. Digteren Hr. Overlærer Maurits Chr. Hansen har søgt saameget som muligt at localisere Udgaven - hvorfor ogsaa endeel af Fablerne ere af Oversætteren. Ved at benytte de flere brugelige Skrifttegn, som ogsaa forskjellige Latinske og Norske Haandskrifter, har jeg troed at imødegaae et almindeligt Ønske.

Den Deeltagelse som min Subscriptions Plan i Bergen blev modtaget med har jeg herved den Ære at paaskjønne, i det jeg som Anhang lader følge de 4 Aarstider med Billeder, hvortil Text og Billeder ere originale. Hvis Bogen maatte opnaae sit Formaal at blive modtaget som en kjærkommen Norsk Jule og Fødselsdags Gave til Børn mellem 6 a 12 Aar, da er mit Ønske opfyldt.

Boken inneholder to byprospekter, Christiania og Bergen

Johan Koren Christie

Den kloge Spids. En Billedbog for Børn.

Bergen. Paa G. C. C. W. Prahls Forlag, og trykt i hans Officin af Chr. Fr. Nissen. 1846. 43, (1) sider.

16 litograferte plansjer utenom paginering.

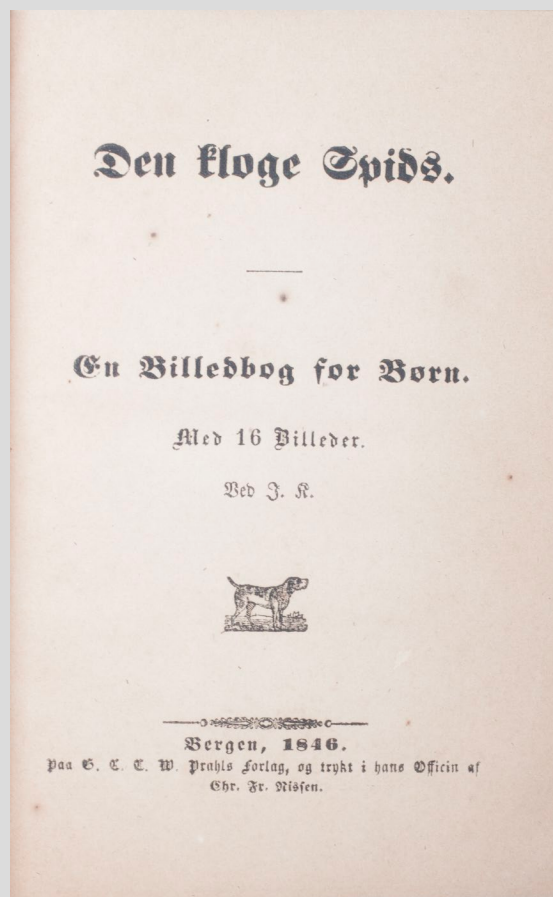
Flaskegrønt helskinnbind. Ubeskåret materie. Et meget tiltalende eksemplar.

3 500,-

Johan Koren Christie ble døbt i Kristianssund 17. juni 1814. Han ble student med Laud fra Bergens Kathedralskole 1834, og arbeidet som privatlærer og huslærer rundt omkring i Norge. I desember 1842 tok han teologisk embetseksamen.

I de påfølgende år arbeidet han i Røros og Tromsø inntil han i 1859 ble utnevnt til adjunkt ved Bergens Kathedralskole. Christie bedrev gjennom sitt skriveri folkeopplysning, og publiserte i sin levetid en rekke småsaker innen spredte emner som religion, avholdssak, musikkteori, norsk rettskriving og syn- og hørselshjelpemidler.

Han utga flere novelleskisser og oversatte forfattere som Tegnér og Runeberg. Videre var han redaktør og medredaktør i flere tidsskrifter, heriblant ga han ut "Bergenseren" - 1859-60.

- Peter Andreas Heiberg -

Peter Andreas Heiberg

1758 - 1841

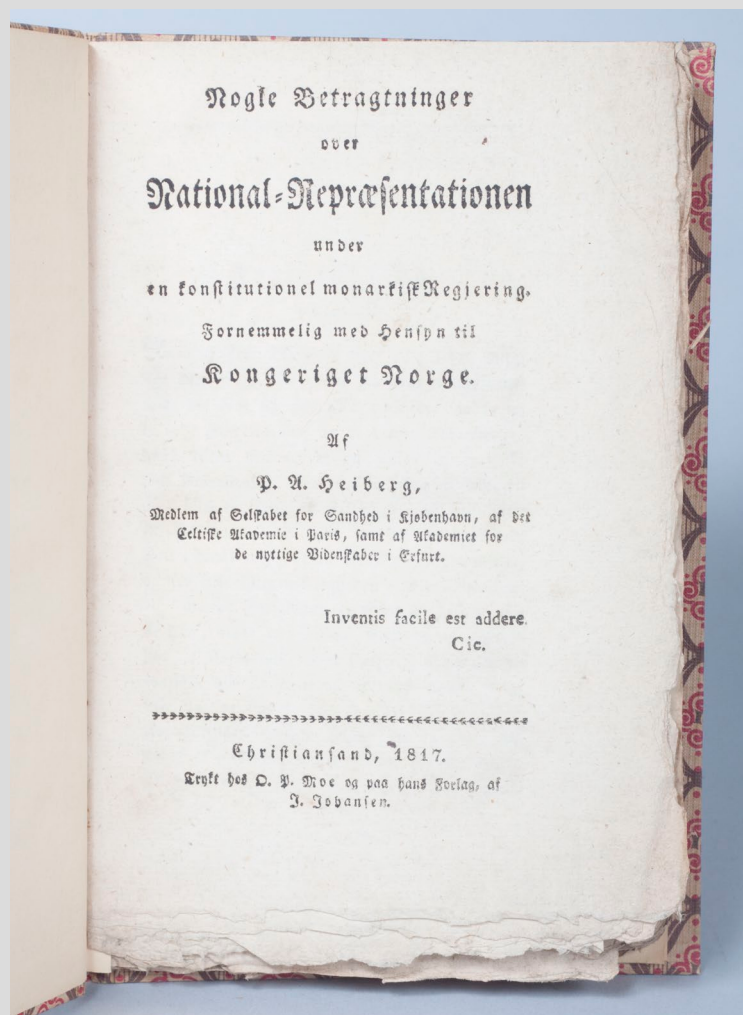
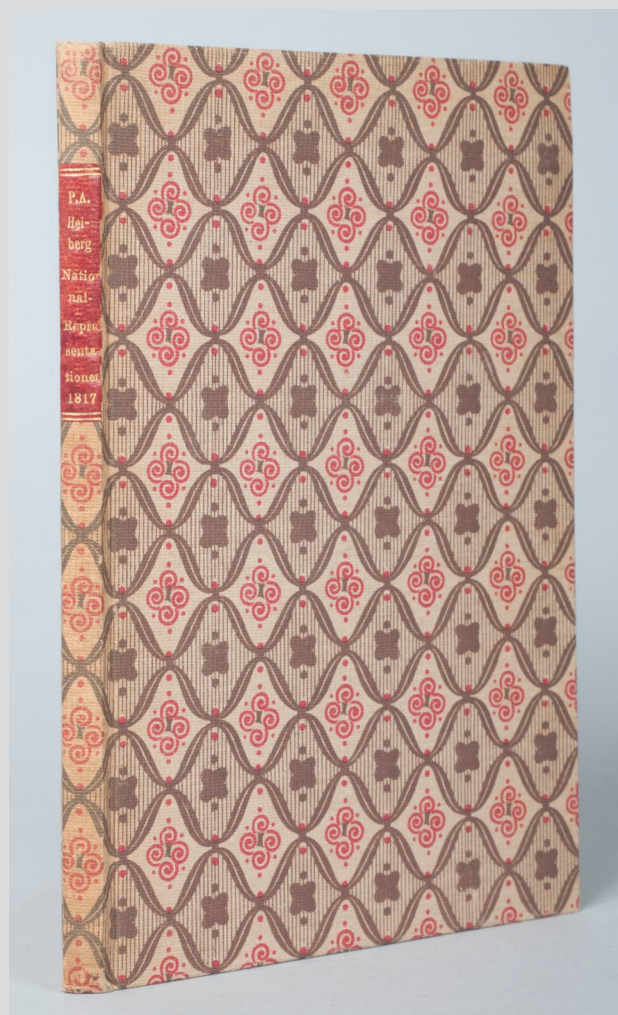
Peter Andreas Heiberg (1758 Vordingborg - 1841 Paris) var en dansk forfatter med norske aner. Han var sønn av Fredrikstad-mannen Ludvig Heiberg, som arbeidet som rektor ved latinskolen i Vordingborg. I 1777 tok Heiberg sin filologiske eksamen. Kort tid etter dette måtte han flykte til Sverige, etter sigende på grunn av en spillegjeld. Han vervet seg som soldat, men en onkel, klokker Heiberg i Bergen, kjøpte ham fri.

Heiberg reiste til Bergen i 1782, og ble der i tre år. Derfra gikk ferden tilbake til Danmark, hvor han startet opp sin produktive forfatterbane. I 1787 ga han ut sitt polemisk-satiriske skrift, *Rigsdalersedlens hændelser*. Med pennen som våpen bedriver han politisk tendensdiktning og utfordrer bestemte forhold og personer. Dette ender i 1799 med landsforvisning, og han forlater Danmark for godt i 1800.

Reisen går til Frankrike, hvor han ble oversetter i utenriksministeriet. Hans skrifter utgis til tross for hans utlendighet i Norge.

Heibergs politiske ideal er *«en regjeringsform, der udelukker alt, hvad der er arbitrært (vilkaarlig), af hvem og paa hvad maade det endog maatte udøves»*. Han ser derfor med uvilje på så vel kongens som massens enevoldsmakt. Nærmest hans politiske ideal kommer det konstitusjonelle monarki, der de forskjellige samfunnsorganers makt er forholdsmessig avveid og deres maktområde bestemt avgrenset.

Noe informasjon hentet fra Store Norske Leksikon.

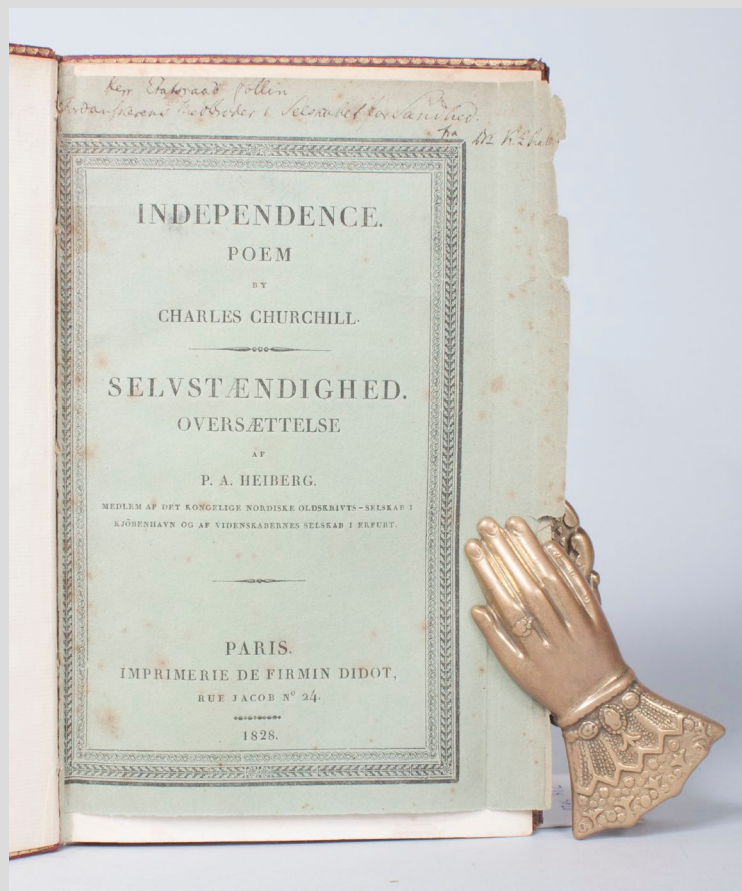
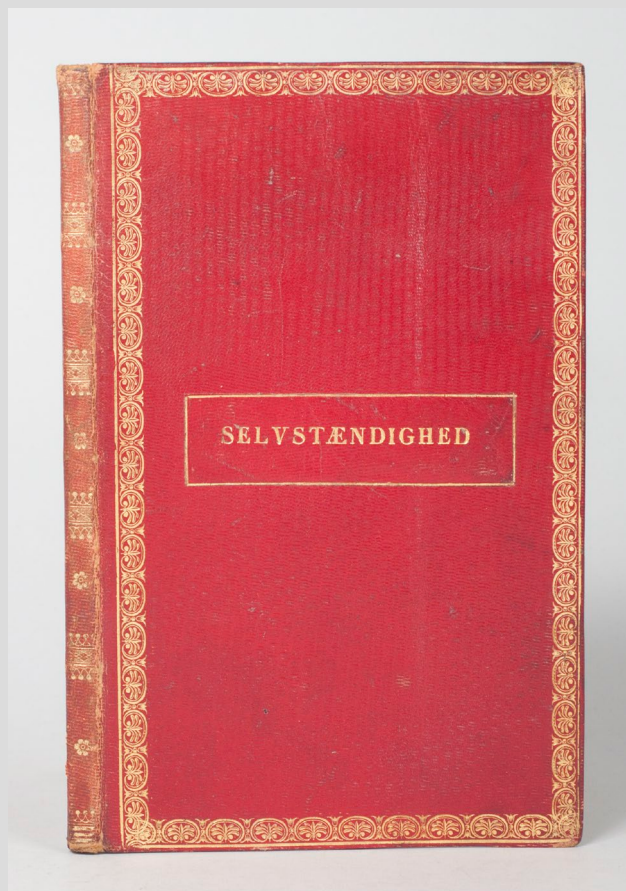
Nogle Betragtninger over National-Repræsentationen under en konstituel Monarkisk Regjering. Fornemmlige med Hensyn til Kongeriget Norge. Af Medlem af Selskabet for Sandhed i Kjøbenhavn, af det Celtiske Akademie i Paris, samt af Akademiet for de nyttige Videnskaber i Erfurt.

Christiansand. 1817. VIII, 88 sider.

Senere kartonasjebind med tittelfelt i rødt skinn på rygg. Stusset toppsnitt. For øvrig ubeskåret. Et tiltalende eksemplar.

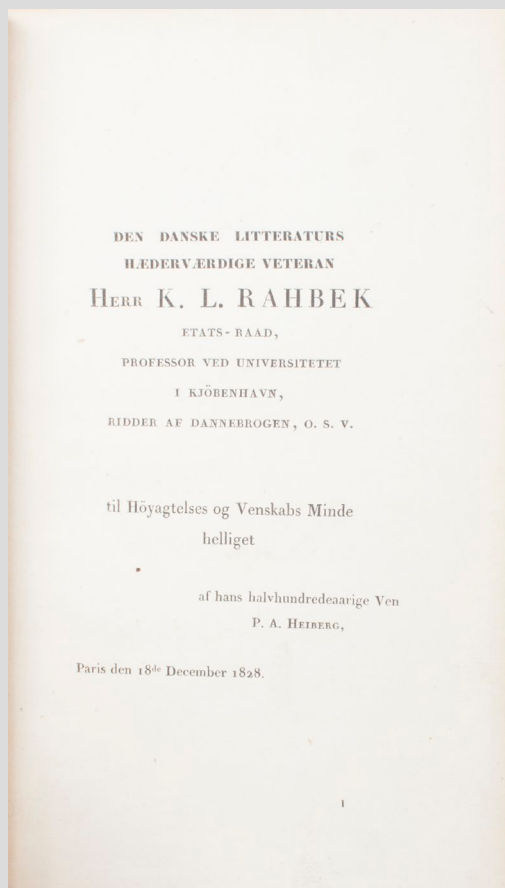
1 000,-

Sterkt assosiasjonseksemplar Heiberg - Rahbek - Collin

Independence. Poem By Charles Churchill.
Selvstændighed. Oversættelse af P. A. Heiberg.

Paris. 1828. [4], 51, [1] sider. Samtidig rødt helskinnbind med indre denteller i gull. Helt gullsnitt.
Fremre omslag medbunbdet.

På dedikasjonsbladet tilegnes boken Knut Lyne Rahbek og signeres P. A. Heiberg, "hans halvhundreaarige Ven".

Heiberg og Rahbek var nære venner fra ungdomsårene og livet ut. Etter en av datidens mest omtalte skilsmissesaker, mellom P. A. Heiberg og hans kone Thomasine (1801), fikk Rahbek ansvaret for deres felles sønn Johan Ludvig Heiberg.

Heiberg og Rahbek opprettet i 1890-årene selskapet *For Sandhed* sammen med en gruppe andre radikale borgere. I selskapets tidsskrift, *For Sandhed. Et Fierdingaarsskrift* (1798-1802), offentliggjorde Heiberg sine mest berømte kritiske essays, *Politisk Dispatch* og *Sprog-Granskning*.

4 000,-

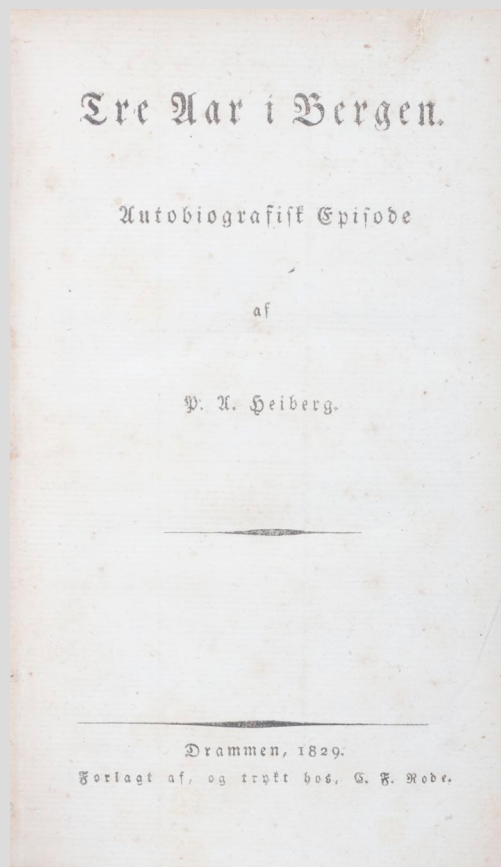
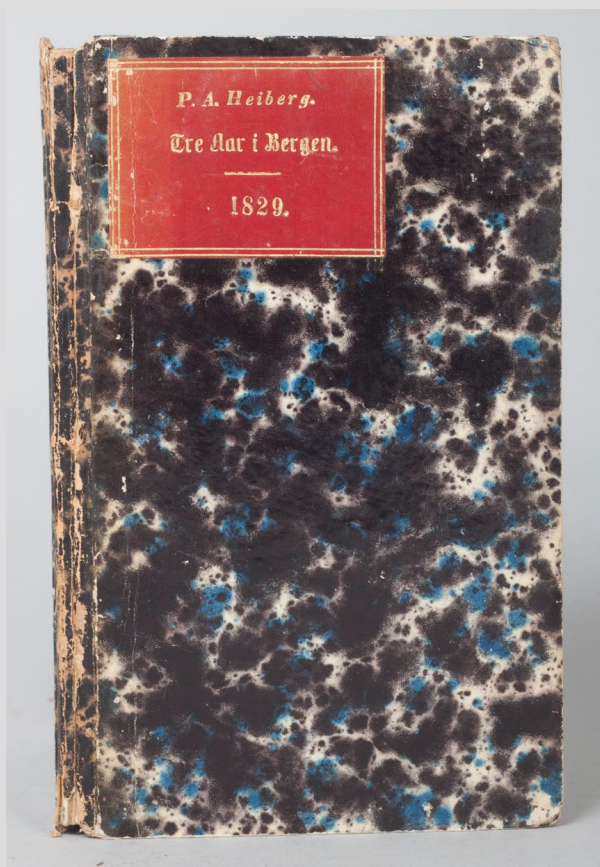

Dedikasjon på fremre omslag:

Herr Etatsraad Collin [...] Medbroder i Selskabet for Sandhed fra K. L. Rahbek.

Etatsråden er med største sannsynlighet Jonas Collin, som opptrådte som mesén for flere av Danmarks kjente forfattere, heriblant H. C Andersen, og senere også Johanne Louise Heiberg, gift med P. A. Heibergs sønn Johan Ludvig.

Sønnens eksemplar av *Tre aar i Bergen*

Tre Aar i Bergen. Autobiografisk Episode.

Drammen. Forlagt af, og trykt hos C. F. Rode. 1829.

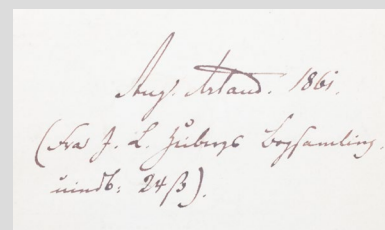
[2], 68, [1] sider. Samtidig pappbind med rødt skinnittetikett.

Liten slitasje på ryggstripe, fast bind. Materie med et fåtall svake brunpletter.

En sjelden bok hvor Heiberg skriver om sitt opphold i Bergen (1882-85), etter at hans onkel kjøpte ham fri fra svensk militærtjeneste.

PROVENIENS:

- Johan Ludvig Heiberg
- August Arland (kjøpt 1861, året etter J. L. Heibergs død).
- Georg Nygaard (diskret ex libris).

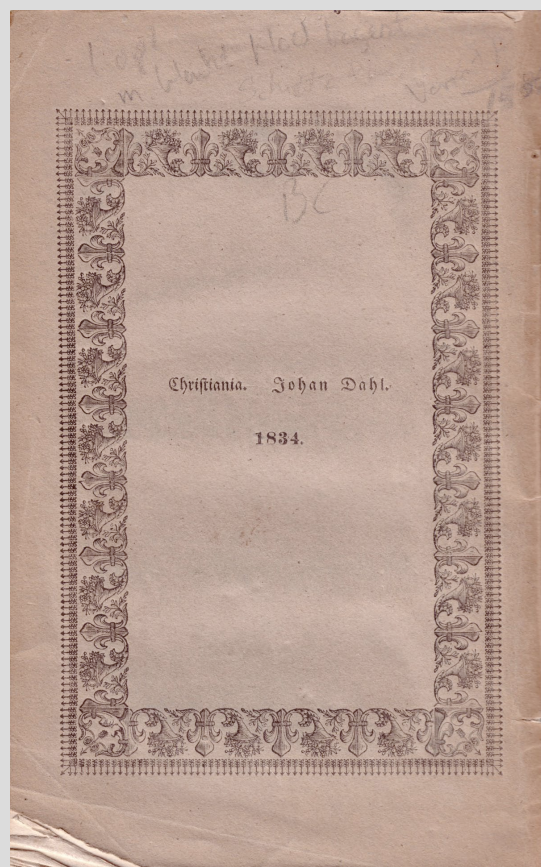
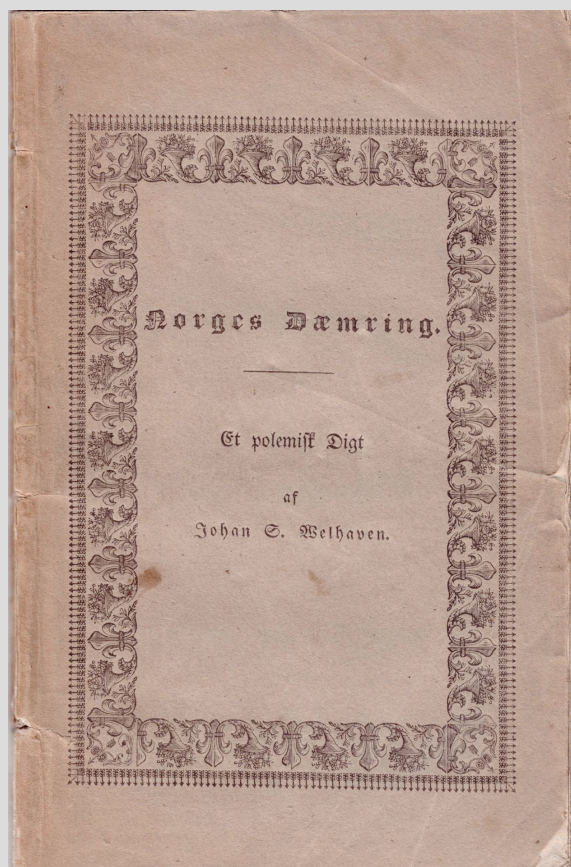

4 000,-

Litt Welhaven...

Johan Sebastian Welhaven
1807 - 1873

Norges Dæmring. Et polemisk Digt.

Christiania. Johan Dahl. 1834.

[2 blanke], 81, [3 blanke] sider. Originalt omslag.

Ryggstripe med papirtap i nedre 2,5 cm. Lite papirtap i nedre hjørne av begge omslag. Samtidig navntrekk på fremre omslags verso. Materien med spredte svake brunpletter.

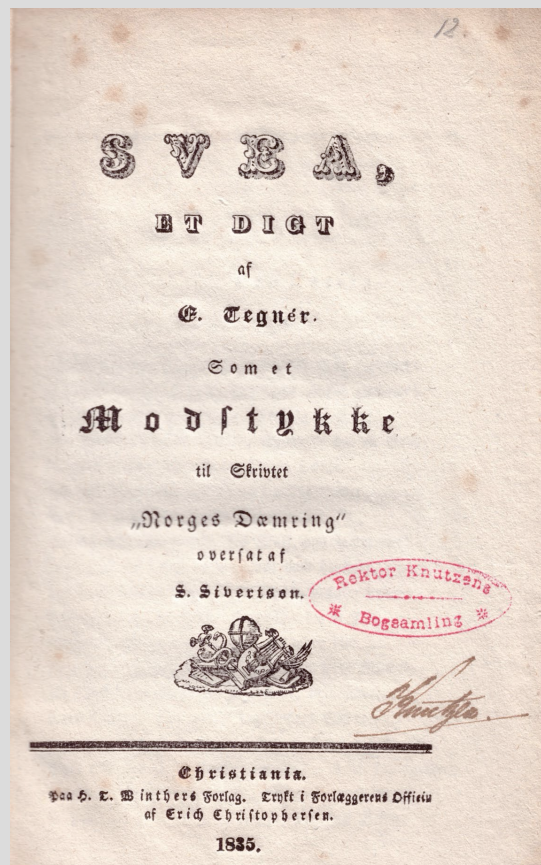
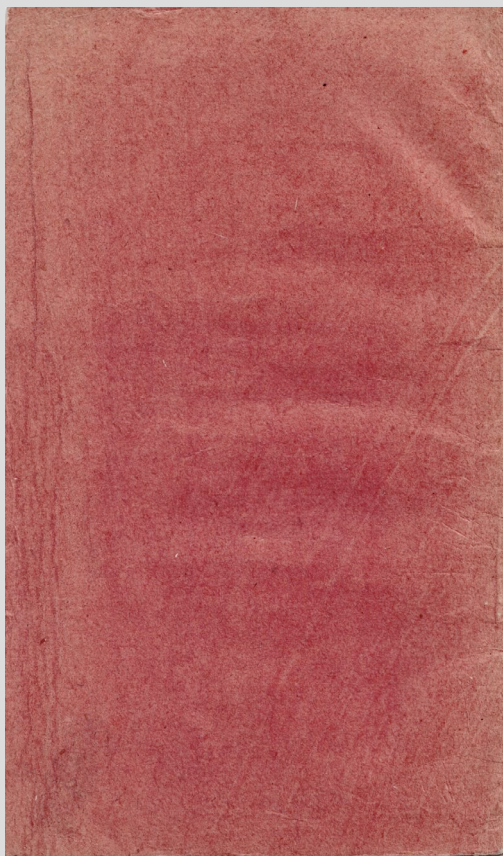
SCHIØTZ/RINGSTRØM; variant A, med blankt blad bakerst.

4 500,-

Denne sonettesyklysen var en polemisering over det Welhaven anså som en kulturløshet i det norske samfunnet. Dette utløste den såkalte Demringsfeiden som kom til å vare i over et år. I denne perioden ble det produsert en rekke motskrifter og viser. Av de mer kjente kan nevnes Nicolai Wergelands (Henriks far) "Forsvar for det norske Folk" og Herman Foss' "Tidsnornerne". Henrik Wergeland utga farsen Papegøien [1835], der Welhaven er karikert under navnet «Polemikkel Poetikkel».

23.

[Sylvester Sivertson]

SVEA.

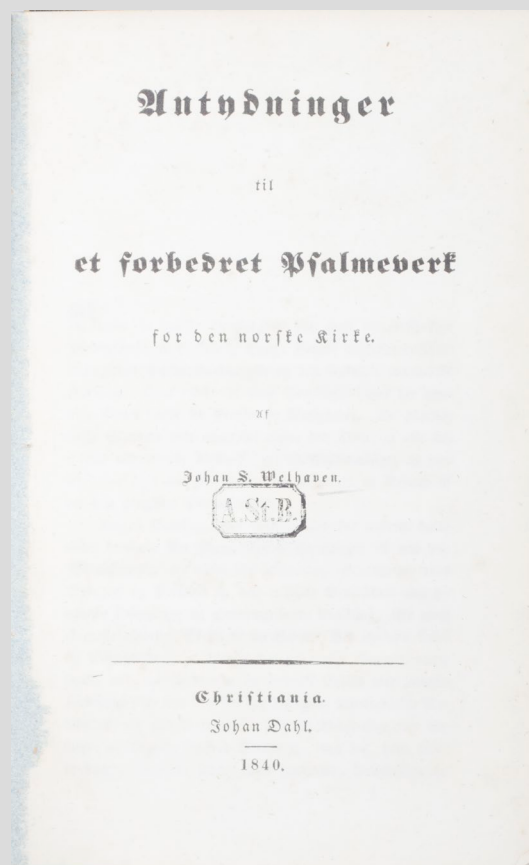
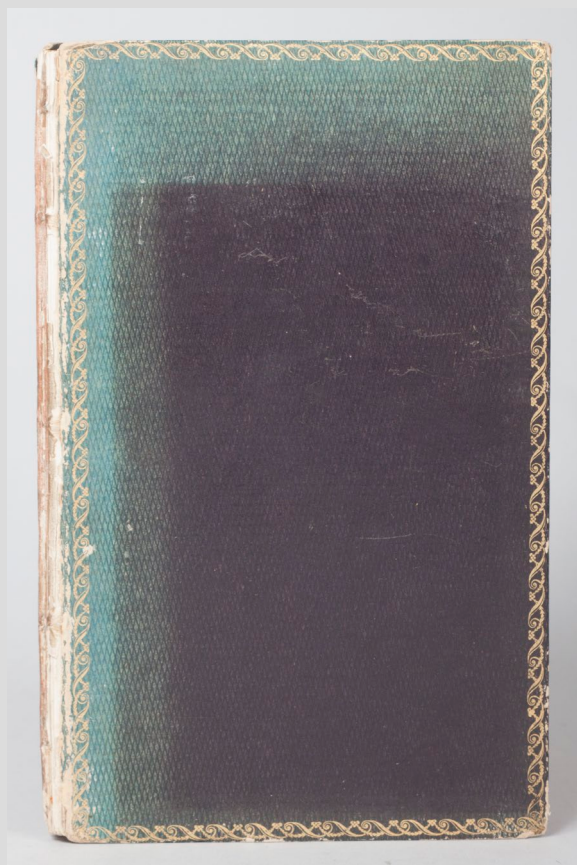
Et Digt af E. Tegnér. Som et Modstykke til Skrivtet "Norges Dæmring" Oversat af S. Sivertson.

Christiania. Paa H. L. Winthers Forlag. Trykt i Forlæggerens Officin af Erich Christophersen. 1835.
15, [1] sider. Originalt blankt omslag.

Stempel på tittelblad "Rektor Knutzens Bogsamling". Knutzens signatur på tittelblad. Materien med spredte brunpletter. Velholdt.

Dette var et av Wergelandsvennen Sylvester Sivertsons bidrag til Demringsfeiden.

750,-

Antydninger til et forbedret Psalmverk for den norske Kirke.

Christiania. Johan Dahl. 1840.

[2 blanke], 60 sider. Samtidig blågrønt skinnbind signert Hoppe. Gult snitt.

Stempel på tittelblad. Ryggstripen er slitt bort, men bindet fast. Misfargede dekler som et resultat av at boken har vært noe større enn sine mindre 8vo-naboer.

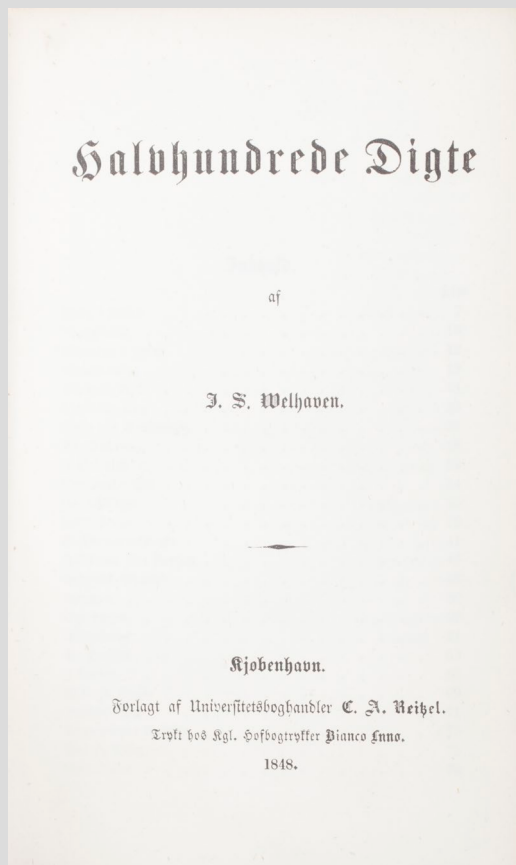
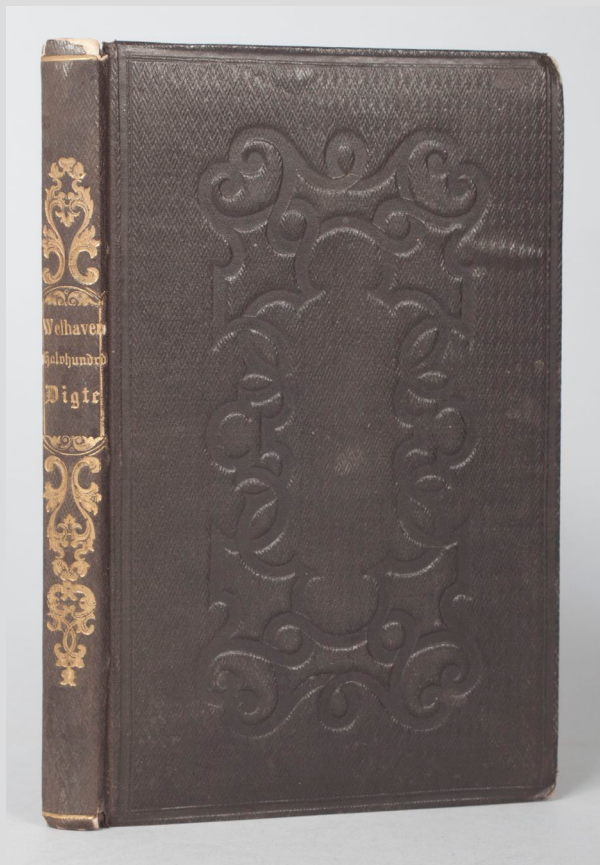
Boken har en gavehilsen på forsatsblad, hvor denne tilegnes den danske biskop Nikolai Fogtmann.

750,-

Bokbinder J. C. Hoppe hadde et forretningsmessig samarbeid med forlegger Johan Dahl året før, ved utgivelsen av Welhavens "Digte", 1839 (Bjerke/Hansen: Norske forlagsbind 1845-1865).

25.

Halvhundrede Digte.

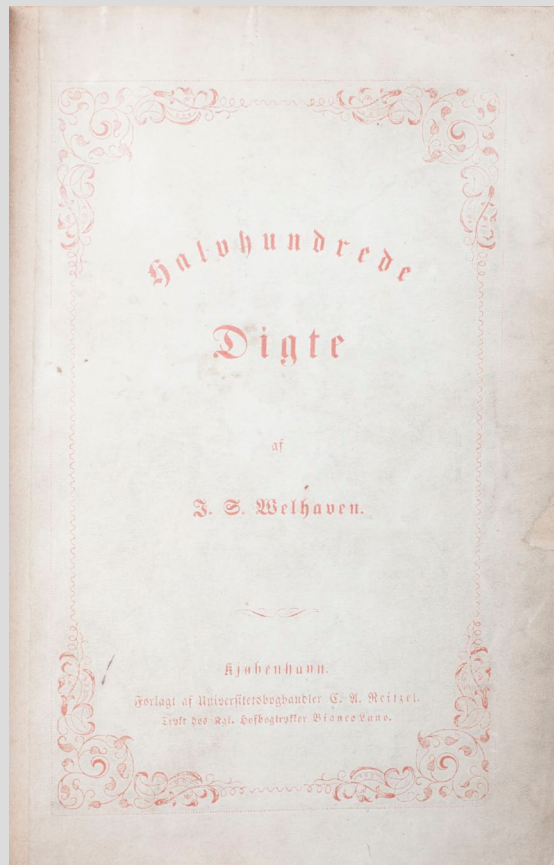
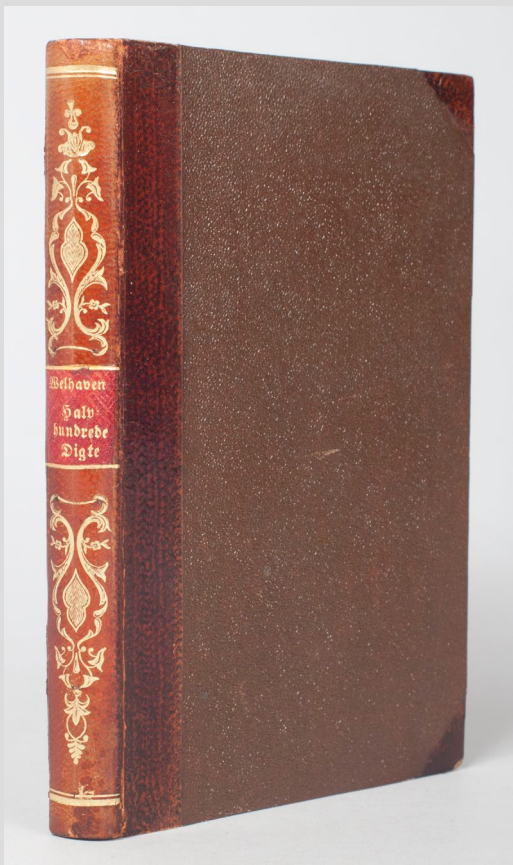
Kjøbenhavn. Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel. 1848.

[2 blanke], 203, [3 blanke], [1], [1 blank] sider. Samtidig sort helsjirtingbind signert Hoppe. Blindtrykt dekor på dekler.

Liten slitasje ved kapiteler. Svakt støtte hjørner. Samtidig navntrekk på friblad (Therese Thrap). For øvrig et fast og tiltalende eksemplar.

2 000,-

Halvhundrede Digte.

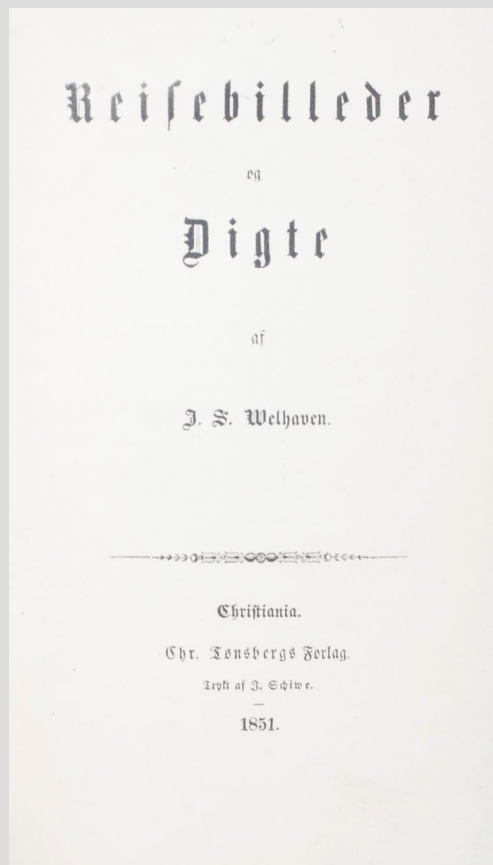
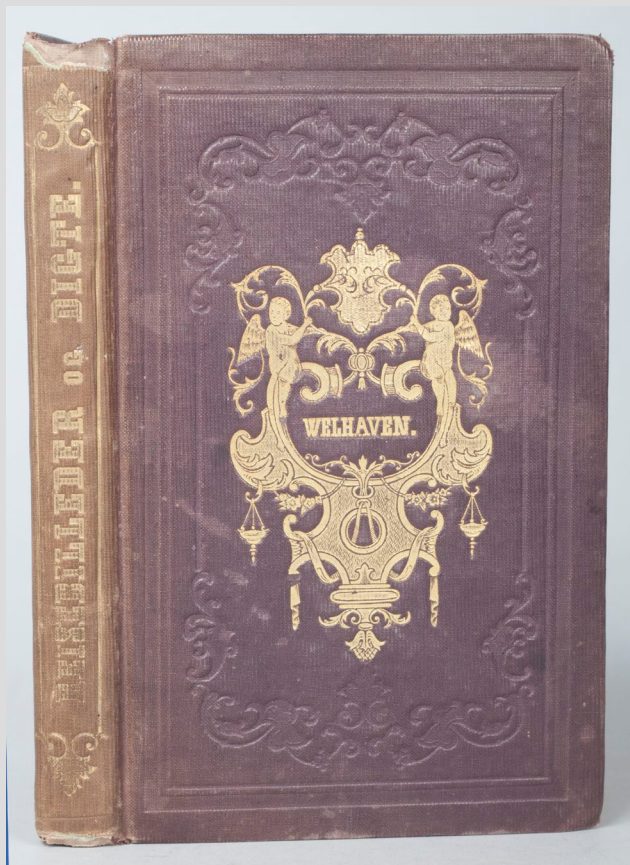
Kjøbenhavn. Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel. 1848.

203, [1 blank], [1], [3 blanke] sider. Samtidig halvskinnbind med tittelfelt i rødt. Bundet med begge omslag.

De hvite omslagene svakt smusset. Stedvis svakt plettet materie. Et tiltalende eksemplar.

Uvanlig i omslag.

2 500,-

Reisebilleder og Digte.

Christiania. Chr. Tønsbergs Forlag. 1851.

[2 blanke], [4], 2013, [3 blanke] sider. Forlagsbind.

Sitasje ved kapiteler (noe tap ved øvre kapitel). Bleket rygg. Svakt støtte hjørner. For øvrig et fast eksemplar med god materie.

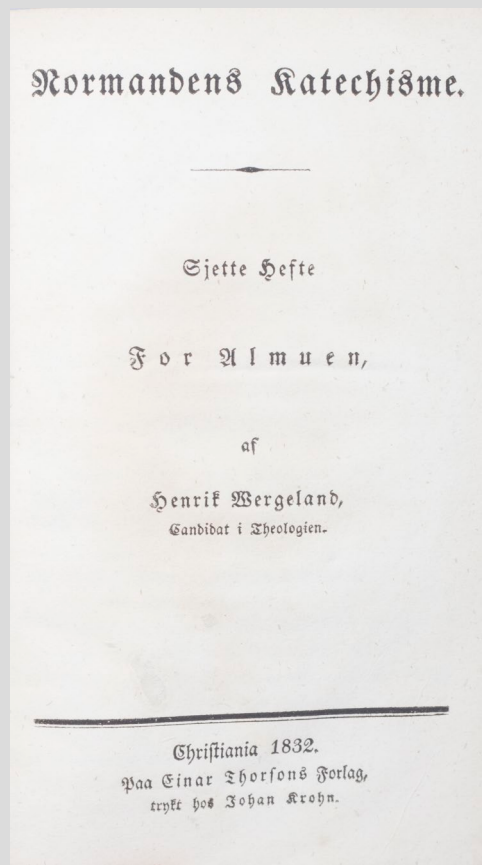
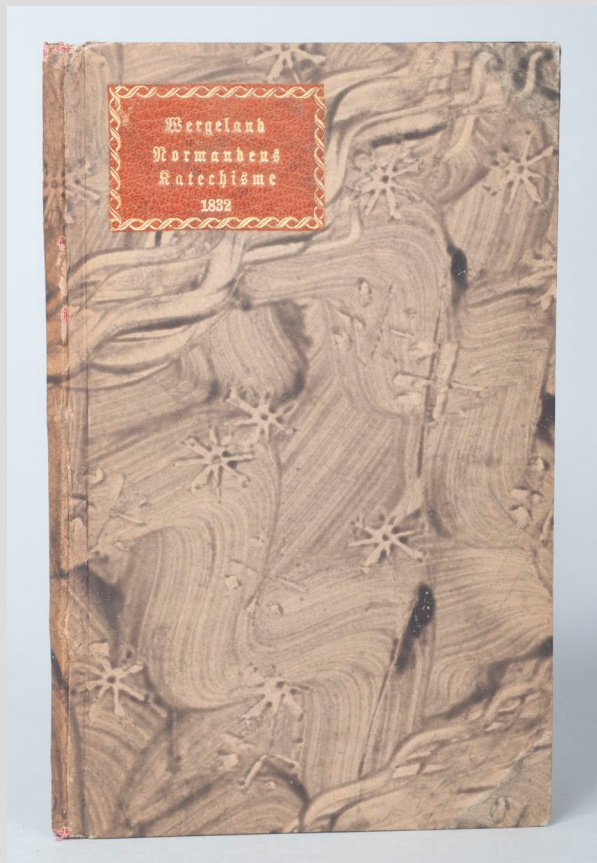
Uvanlig i forlagsbind.

2 250,-

Litt Wergeland...

Henrik Wergeland
1808 - 1845

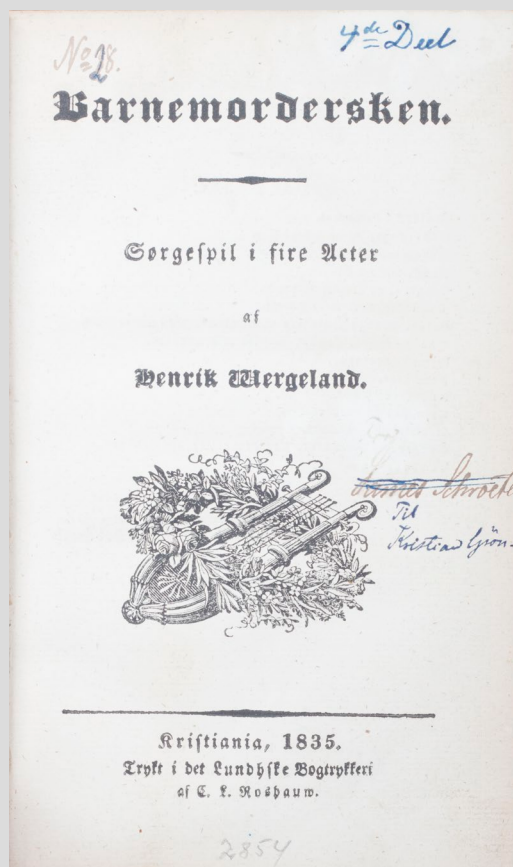
Nordmandens Katechisme. Sjette Hefte For Almuen.

Christiania. Paa Einar Thorsons Forlag. Trykt hos Johan Krohn.
1832. 15 sider.

Nyere pappbind. Bundet med begge blanke omslag.

Hjalmar Hartmanns ex libris på forsats.
Meget svakt støtt ved kapiteler. Velholdt.

3 000,-

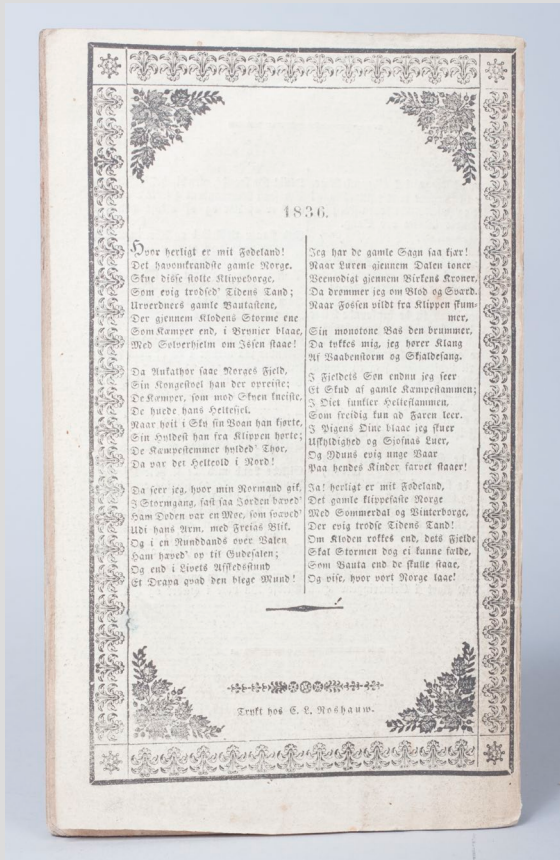
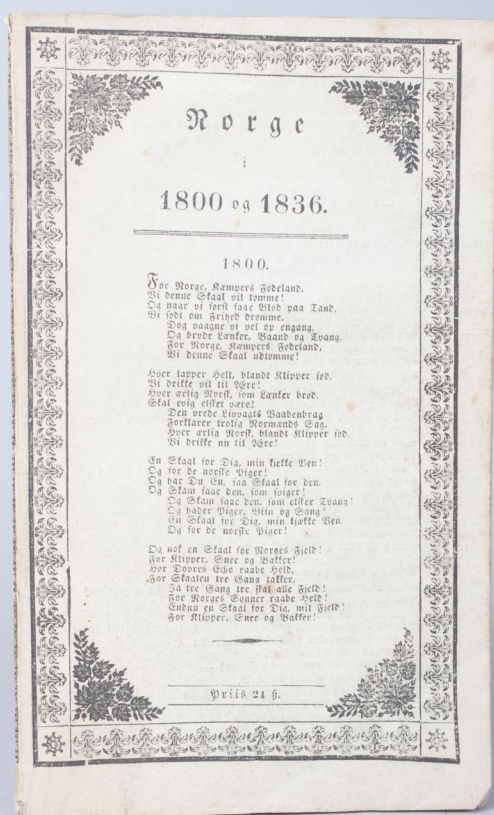
Barnemordersken. Sørgeespil i fire Acter.

Christiania. Trykt i det Lundhske bogtrykkeri ved C.L. Rosshauw. 1835. 104 sider.

Nyere pappbind. Bundet med begge blanke omslag.

Otto Engelschiøns ex libris på forsats.
Samtidige notater på tittelblad. Velholdt.

4 000,-

Norge i 1830 og 1836. Syttende Mai-Farce af Siful Sifadda. Opført i det norske Studentersamfund 17. Mai 1836.

Kristiania. Paa Carl. L. Roshauws Forlag. (1836). (2), 40 sider.
Originalt omslag.

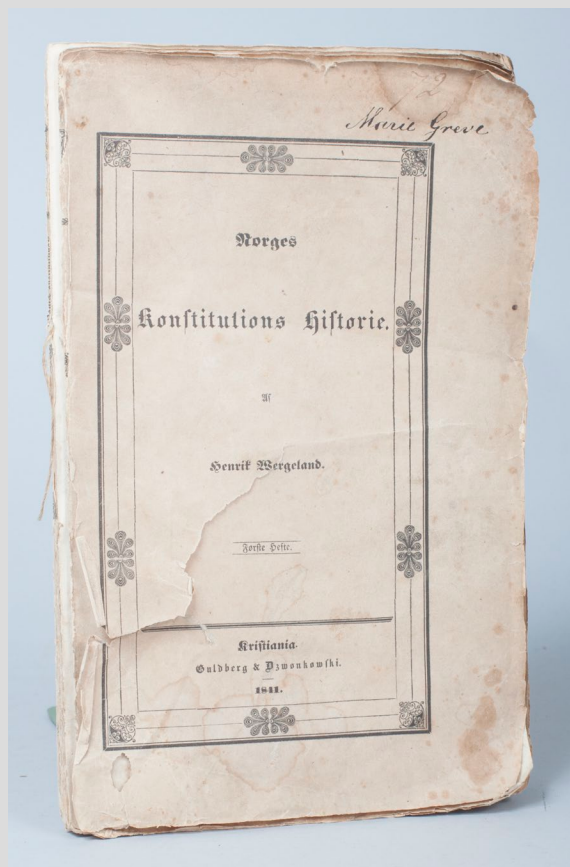
Ørlite papirtap i nedre hjørne av tittelblad mot indre marg. Meget velholdt.

Meget sjelden i omslag, og spesielt i en slik stand!

10 000,-

Intakt ryggstripe med ryggttittel:
17de Mai 1836

Norges Konstitutions Historie. Første Hefte.

Kristiania. Guldberg & Diwonkowski. Trykt i Guldberg & Diwonkowskis Officin af L. Risum. 1841. (4), IV, 96, 32 [Bilag] sider. Originalt omslag.

Fremre omslag med de fire første sider løst. Bakre omslag løst. Frynsete omslag.

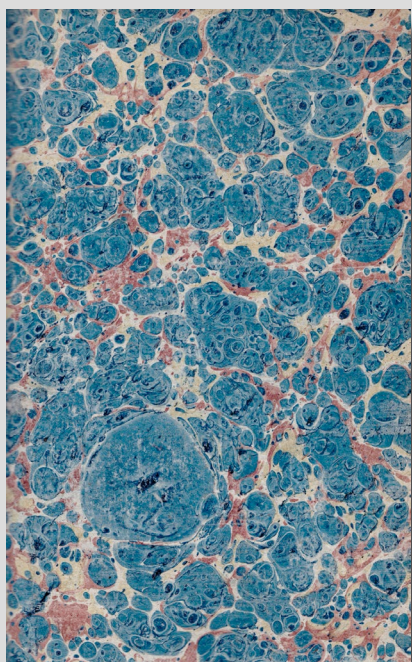
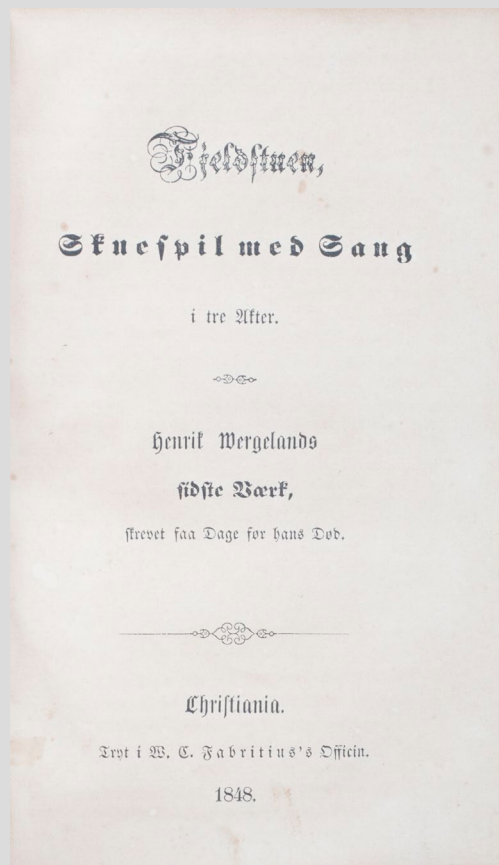
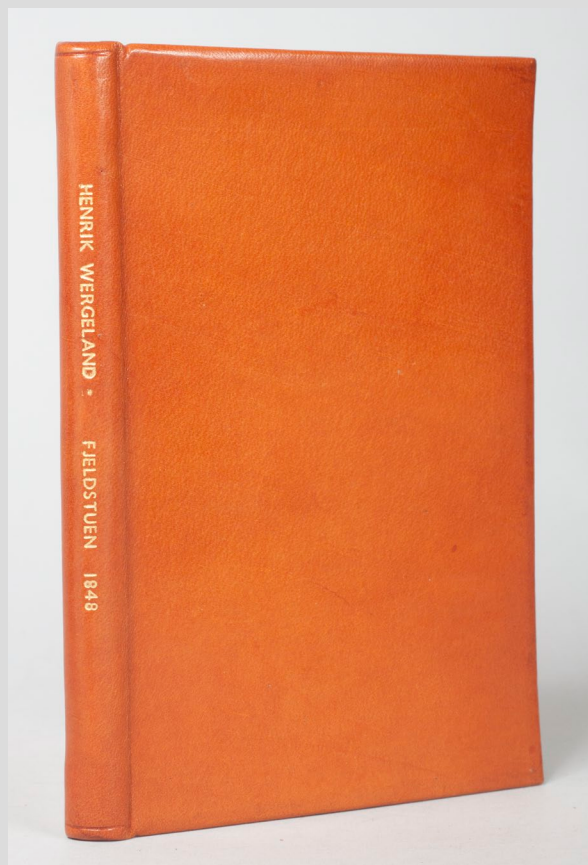
Boken foreligger oftest i privatbind med alle tre hefter sambundet. Absolutt ikke vanlig i omslag.

1 750,-

INTERESSANT og svakt harmdirrende informasjon fra forleggeren på bakre omslag:

*Paa Grund af Hr. Bureauchef Wergelands Yttringer i Fortalen til dette Hefte, hvoraf Læseren nødvendig maa troe at han har erholdt "omtrent Intet" for sit Manuskript, skyldte vi os selv som Forlæggere at bekendtgjøre at, ifølge den Akkord, som afsluttedes, da Hr. W. tilbød os Forlaget af sin Konstitutions Historie, har han erholdt det af ham selv forlangte honorar 8 Spd. pr. Ark, hvilket udgjør 68 Spd. for nærværende Hefte. Da den egentlige Text imidlertid kun udgjør 6 Ark (Resten optages af Titel etc. og Bilagene, der hovedsagelig blot ere Aftryk af forhen trykte Skrifter), har han følgelig for sit eget Arbeide erholdt over 11 Spd. pr. Ark i Honorar, hvilket man forhaabentlig vil indrømme dog er **Noget**. Desuden har Hr. W senere erholdt Løfte om, at hvis Værkets Afsætning oversteg de Forøntninger, den yderst maadelige Subscription lader haabe, vil hans Honorar blive forøget for de følgende Hefter.*

Guldberg & Diwonkowski

Fjeldstuen. Skuespil med Sang i tre Akter.
Henrik Wergelands sidste Værk, skrevet faa Dage før hans Død.

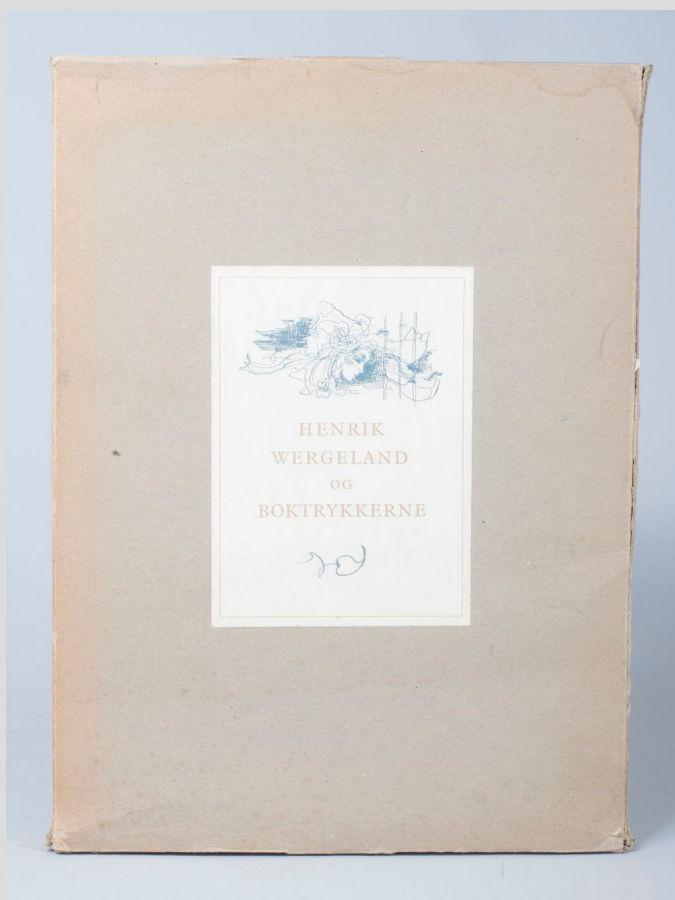
Christiania. Trykt i W. C. Fabritius's Officin. 1848. 60, (1) sider.
 Nyere helskinnbind bundet med begge marmorerte omslag.

Helt gullsnitt. Velholdt.

3 000,-

Godt referanseverk for Wergeland-samlere

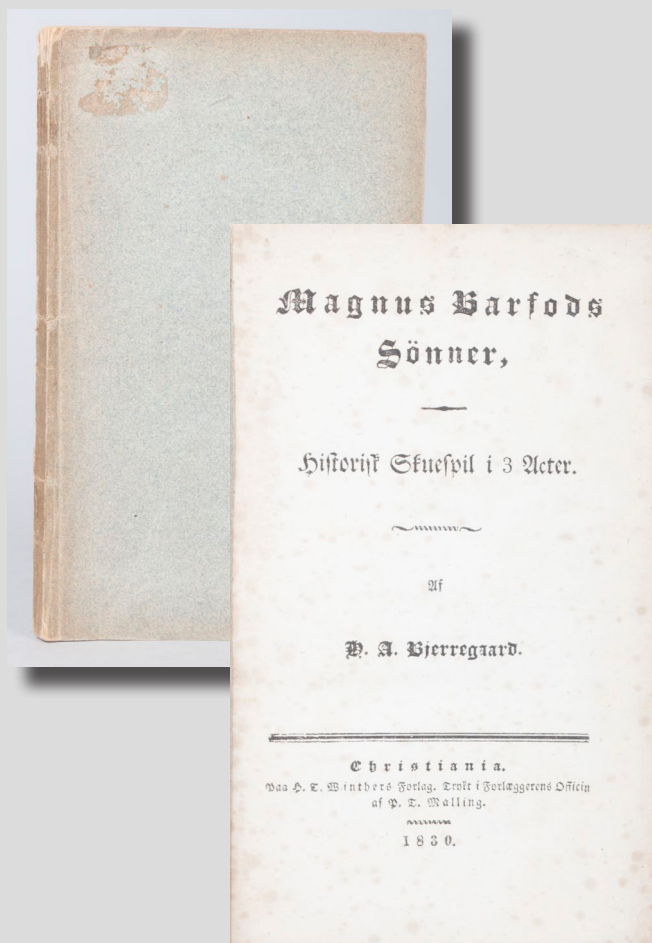
Didrik Arup Seip & Leiv Amundsen

Henrik Wergeland og boktrykkerne.

Oslo. Oslo boktrykkerforening. 1958. [6], 163 sider.
Originalt kartonasjebind i original kassett. Ulest.

300,-

Antikvariatet har også liggende et eksemplar i litt slitt kassett. Dette koster 250,-.

Henrik Anker Bjerregaard

Magnus Barfods Sønner

Christiania. Paa H. C. Winthers Forlag. Trykt i Forlæggerens Officin af P. T. Malling. 1830. 120 sider.

Originalt blankt omslag.

PROVENIENS:

Boksamleren og tidligere bibliofilklubbmedlem Jonas Skouggaards eksemplar, med hans notater på forsats.

1 500,-

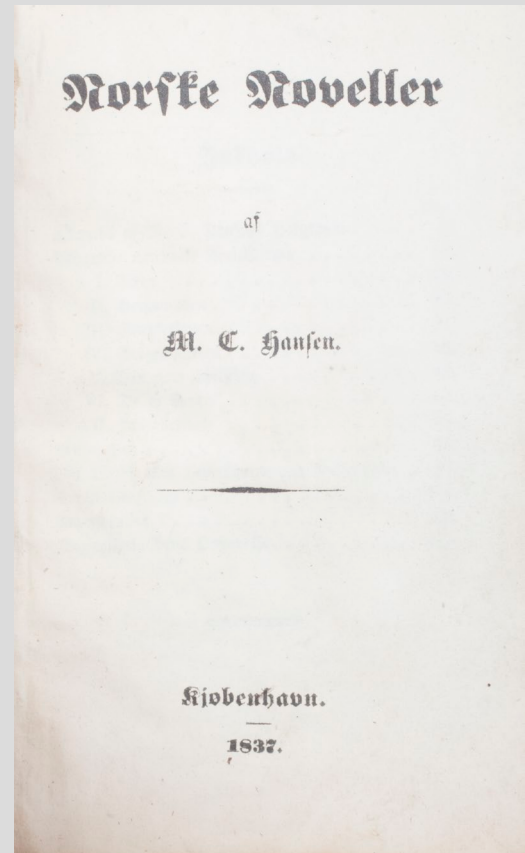
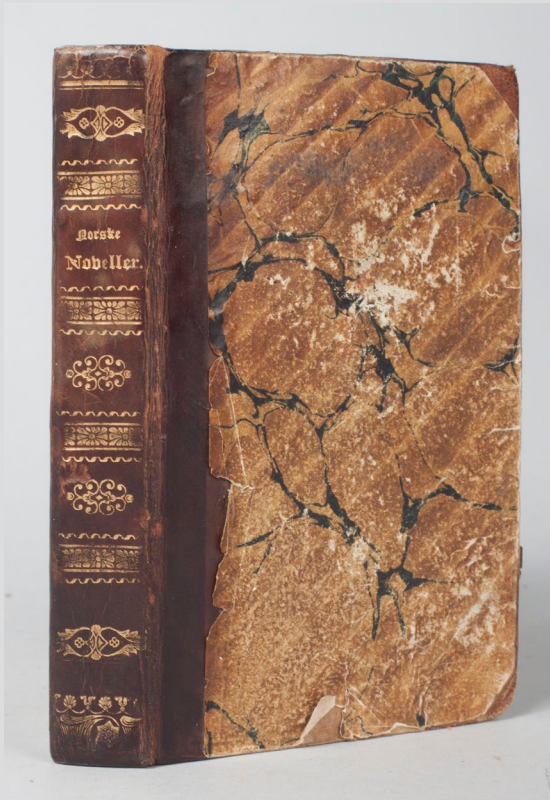
Henrik Anker Bjerregaard anså sin diktning som nasjonsbyggende, og huskes nok i dag best for nasjonalsangen *"Sønner av Norge"* og syngespillet *"Fjeldeventyret"*.

"Magnus Barfods Sønner" skal være skrevet i sterk harme mot Karl Johan, direkte foranlediget av *"Torvslaget"* 17. mai 1829.

Henrik Anker Bjerregaard

1792-1842

Maurits Christopher Hansen

Norske Noveller.

Kjøbenhavn. 1837. [2], 283 sider.

Samtidig halvskinnbind. Marmorert forsatspapir.

Dekler med noe slitasje i overtrekkspapiret. Dette med avrevet nedre hjørne bak i boken. Svakt plettet materie.

PROVENIENS:

Boksamleren og tidligere bibliofilklubbmedlem Jonas Skougaards eksemplar, med hans notater på forsats.

2 000,-

Boken utgjør første bind av Hansens "*Samlede Noveller*" som utkom samme år. Mer utkom ikke av denne rekken. Herværende eksemplar har omtrykt tittelblad og innholdsfortegnelse, men for øvrig samme materie som "*Samlede Noveller*"; flere sider har "*Hansens Noveller*" trykket i nedre marg.

Kunsten & litteraturen

Simon Olaus Wolff

Spögeriet i Riarhammeren, en National-Skizze efter et Sagn.

Christiania. Trykt i H. C. Winthers Officin af P. T. Malling. 1833. 61 sider.

Originalt kartonasjebind. Trykket på tykt papir. (Særtrykk av "Bien" bind VI, hefte 3).

Simon Olaus Wolff (1796-1859), dikter og prest, levde mesteparten av sitt liv i Telemark.

PROVENIENS:

Boksamleren og tidligere bibliofilklubbmedlem Jonas Skougaards eksemplar, med hans notater på forsats.

1 500,-

Adolph Tidemand (1814-1876).

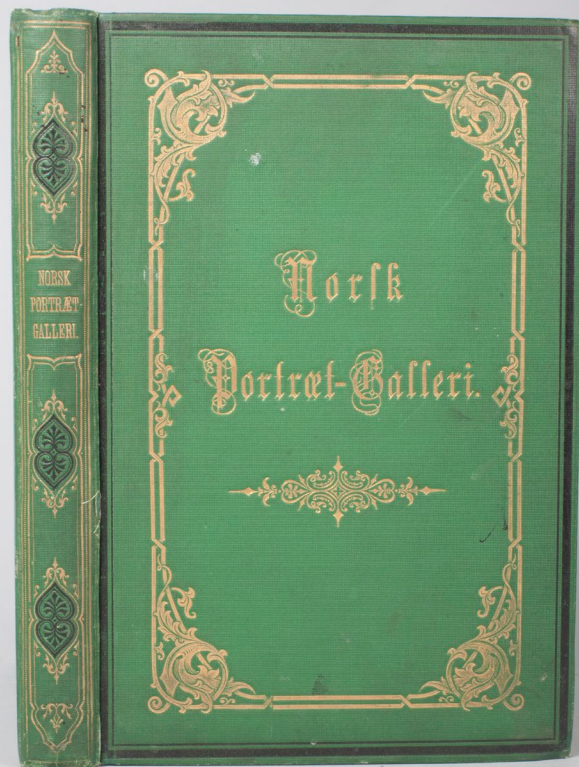
Tidemands maleri "*Etter tvekampen*" fikk etter hvert en meget original utforming, men utgangspunktet var litterære tekster. Temaet er anslått allerede i *Riarhammeren*, en fortelling hans venn S. O. Wolff hadde publisert i *Bien* 1833. Siden mottok kunstneren også inntrykk fra Jørgen Moes *Fanitullen* og Welhavens *Åsgårdsreien*.

Norsk Kunstnerleksikon.

Etter Tvekampen

1862 eller 1863

Norsk Portræt-Galleri.

En Cyclus Minde-Blade om bekjendte norske Mænd og Kvinder i ældre og nyere Tider. Med kortfattede Biografier af forskjellige Forfattere.

Christiania. Chr. Tønsberg. 1877. 4to.
[4] sider, 48 plansjer med 48 tekstblad.

Forlagsbind. Et tiltalende bind med kun mindre bruksspor.

Av de i katalogen omhandlende personer er følgende portrettert og presentert i boken:

Henrik Anker Bjerregaard, Herman Foss, Maurits Christopher Hansen, Lyder Sagen, Conrad Nicolai Schwach, Adolpf Tidemand, Johan Herman Wessel og Henrik Wergeland.

900,-

www.antikvariat-bryggen.no

Antikvariatet er alltid interessert i gode enkeltobjekter og samlinger.
Ta kontakt for en uforpliktende samtale.

ANTIKVARIAT BRYGGEN

Bryggenveien 42 - Bryggen Vestre - 1747 Skjeberg - Telefon 930 22 712

E-post: post@antikvariat-bryggen.no